

Kariérové poradenství na základních školách ve Zlínském kraji

Bc. Miroslava Hošáková

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Miroslava Hošáková**
Osobní číslo: **H180070**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Kariérové poradenství na základních školách ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti poradenského školského systému, kariérního poradenství a osobnosti výchovného poradce.

Příprava metodiky výzkumné části.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČAKRT, Michal, Typologie osobnosti: volba povolání, kariéra a profesní úspěch. Praha: Management Press, 2010, ISBN 978-80-7261-220-8.

HLAĐO, Petr a Jitka MICHALICOVÁ. Kroky k povolání: [praktické náměty pro výchovné a kariérové poradce na základních školách]. Praha: Raabe, 2014.

Dobrá škola: ISBN 978-80-7496-088-8.

CHRÁSKA, Miroslav, 2007. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1369-4.

KNOTOVÁ, Dana. Školní poradenství. Praha: Grada, 2014, Pedagogika. ISBN 978-80-247-4502-2

KOHOUTEK, Rudolf. Osobnost a sebepoznání studentů. Brno: Cerm, 1998. ISBN 80-7204-087-1.

PUNCH, K.F. Úspěšný návrh výzkumu. Praha: Portál, 2008, ISBN 978-80-7367-468-7.

ŘÍČAN, Pavel. Psychologie osobnosti: obor v pohybu. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1174-4.

Vedoucí diplomové práce:

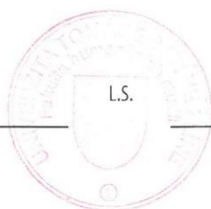
PhDr. Zuzana Hrnčířiková, Ph.D.

Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce: 4. října 2019
Termín odevzdání diplomové práce: 24. dubna 2020

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 8. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 9.3.2020

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být těž nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ušije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vyrobené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení obvyklého projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce je zaměřena na kariérové poradenství na základních školách ve Zlínském kraji. V teoretické části jsou vymezeny pojmy volba povolání, kariéra, kariérové poradenství a kariérový koučink. Dále seznámení s vývojem kariérového poradenství a s funkcemi výchovného a kariérového poradce na základních školách. V další části práce bude objasněna funkce a možnosti Krajského akčního plánu a jeho zavedení do praxe Implementace krajského akčního plánu.

V praktické části byl proveden kvantitativní výzkum mezi kariérovými/výchovnými poradci na základních školách ve Zlínském kraji. Cílem výzkumu bylo zjistit stav kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji a jakou pomoc a podporu kariéroví poradci potřebují.

Klíčová slova: volba povolání, kariéra, kariérové poradenství, kariérový koučink, kariérový poradce, výchovný poradce, krajský akční plán, implementace krajského akčního plánu

ABSTRACT

This diploma thesis focuses on career counseling at primary schools in the Zlín region. The theoretical part defines the terms career choice, career, career counseling and career coaching. Furthermore, familiarization with the development of career counseling and the functions of educational and career counselor at primary schools. The next part of the thesis will explain the functions and possibilities of the Regional Action Plan and its implementation in practice Implementation of the Regional Action Plan.

In the practical part, a quantitative research was carried out among career / educational counselors at primary schools in the Zlín region. The aim of the research was to find out the status of career counseling at elementary schools in the Zlín Region and what help and support career counselors need.

Keywords: career choice, career, career counseling, career coaching, career counselor, educational counselor, regional action plan, implementation of regional action plan

Ráda bych poděkovala PhDr. Zuzaně Hrnčířikové, Ph.D. za vstřícnost, trpělivost a za podnětné připomínky při vedení této diplomové práce.

„Najděte si práci, kterou budete milovat, a po zbytek života už nebudete muset pracovat ani jediný den.“

Konfucius

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

I	TEORETICKÁ ČÁST	11
1	KARIÉRA A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ	12
1.1	VZNIK KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ	14
1.2	DESATERO KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ	16
1.3	FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KARIÉROVÉ ROZHODOVÁNÍ.....	19
2	KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ NA ŠKOLÁCH	24
2.1	KARIÉROVÝ PORADCE	25
2.2	VÝCHOVNÝ PORADCE.....	27
2.3	KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ V ZAHRANIČÍ.....	28
3	KRAJSKÝ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ PRO ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	31
3.1	PRIORITY KRAJSKÉHO AKČNÍHO PLÁNU ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ PRO ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	33
3.2	IMPLEMENTACE KRAJSKÉHO AKČNÍHO PLÁNU ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ PRO ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	35
3.3	CENTRUM KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ	38
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
4	VÝZKUM.....	41
4.1	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	41
4.2	VÝZKUMNÉ CÍLE	41
4.3	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	42
5	POJETÍ VÝZKUMU, VÝZKUMNÝ SOUBOR A VÝZKUMNÁ METODA	43
5.1	VÝZKUMNÝ SOUBOR	43
5.2	VÝZKUMNÁ METODA	43
6	VÝSLEDKY VÝZKUMU A INTERPRETACE DAT.....	44
6.1	DISKUZE A ZÁVĚRY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	59
	ZÁVĚR	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	68
	SEZNAM OBRÁZKŮ	69
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	70
	SEZNAM PŘÍLOH.....	71

ÚVOD

Světové ekonomické fórum uvádí ve své zprávě z roku 2016 **Budoucnost pracovních míst a dovedností** (The Future of Jobs and Skills), že v současnosti nejvíce poptávaná povolání nebo specializace na trhu práce před deseti nebo dokonce pěti lety ještě vůbec neexistovala. A tempo změn se neustále zrychluje. 65% dětí, které v roce 2016 vstupovaly do základních škol, bude pracovat v zaměstnání nebo pracovních pozicích, které budou teprve vznikat (World Economic Forum, 2016).

Velice důležitá se proto jeví schopnost předvídat a připravovat se na budoucí požadavky již dnes. Je potřeba využít příležitosti, které tyto trendy nabízejí, a zároveň zmírnit nežádoucí účinky, které s sebou také přinášejí. Touto problematikou se zabývají nejen samotné podniky, ale celé vlády i nadnárodní společnosti, neboť tento problém je celosvětový. V první řadě musí na tuto skutečnost reagovat školy na všech stupních vzdělávání.

Jak připravovat žáky na povolání, které ještě neexistuje? Co žáky učit? A jak? Kromě základních znalostí a dovedností, jako je matematická, čtenářská nebo ICT gramotnost, je nezbytné klást důraz na tzv. měkké dovednosti. Naprosto klíčová je schopnost domluvit se. V dnešní globalizované společnosti je znalost alespoň jednoho světového jazyka základ. Ale znalost cizího jazyka ještě neznamená schopnost domluvit se. Tuto schopnost je nutné trénovat už od základní školy a „umět se domluvit“ bychom měli zvládat hlavně ve svém mateřském jazyce. Další klíčovou dovedností je schopnost spolupráce a ochota a připravenost k celoživotnímu učení. Tzn. nejen se naučit chybějící znalosti a dovednosti, ale umět identifikovat problém, vyhledat si informace a osvojit si, co je potřeba.

V této oblasti hraje velice důležitou roli kariérový poradce. Kariérový poradce může pomoci dospělému člověku odhalit jeho skrytý potenciál a tím mu otevřít nové možnosti v jeho dalším pracovním uplatnění. Pozice školního kariérového poradce je neméně důležitá. Měl by to být právě školní kariérový poradce, kdo pomůže žákům nahlédnout do světa práce a ukázat jim možnosti, které před nimi stojí po absolvování školy. Předat žákům všechny potřebné informace, aby byli schopni zvolit si správně další studium, pomoci diagnostikovat talenty a silné stránky žáka.

Cílem této diplomové práce je zjistit stav kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji.

V teoretické části naší diplomové práce definujeme základní pojmy ve volbě povolání a kariérovém poradenství. Podíváme se stručně na vznik a vývoj kariérového poradenství a pojmenujeme faktory, které ovlivňují kariérové poradenství. Součástí této diplomové práce je také seznámení s **Operačním programem Výzkum, vývoj a vzdělávání**, který pomáhá řešit palčivé problémy ve školství. Zásadním dokumentem pro školy zřizované krajem, ale i obcemi, je Krajský akční plán. Jeho cíle a aktivity si také přiblížíme.

V empirické části naší diplomové práce se budeme zabývat současným stavem kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji. Budeme provádět kvantitativní deskriptivní výzkum, který dále vyhodnotíme formou popisných statistik. Hypotézy nebudeme stanovovat, protože nám jde o zjištění a popsání stavu kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji. Chceme zjistit, kolik hodin je věnováno kariérovému poradenství na základních školách v současné době, jaké podpůrné aktivity by školní výchovní (kariéroví) poradci uvítali a zda mají zájem o celkové nastavení kariérového poradenství na svojí škole.

V práci se zabýváme hlavně praktickými poznatky z poslední doby, abychom správně uchopili tuto problematiku a pokud možno vhodně reagovali na výzvy nejbližší budoucnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KARIÉRA A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

*„Skvělá práce dodá vašemu životu vzrušení a smysl.
Nesprávná práce váš život vyčerpá.“
Jack Welch, americký výkonný ředitel General Electric 1935*

Každá kariéra (pracovní dráha životem) začíná **volbou povolání**. Žáci základních škol jsou na tuto volbu připravováni již od první třídy. Na prvním stupni základní školy se hravou formou seznamují s různými druhy povolání. Na druhém stupni dostávají tyto představy konkrétní obrysy a náplň. V předmětu Člověk a svět práce se žáci dozvědí nejen o tom, jaká povolání existují, ale také co musí jedinec splňovat, aby toto povolání mohl vykonávat. V jakém prostředí pracuje, jaké konkrétní činnosti vykonává, co musí umět a znát. S třídním učitelem navštěvují žáci obvykle různé burzy škol, jezdí na exkurze do firem a většina škol využívá také služeb Informačního a poradenského střediska Úřadu práce. Všechny tyto aktivity mají žákům devátých tříd usnadnit volbu povolání (střední školy, učiliště). Pro žáky je volba správné školy - dalšího studia zpravidla prvním vážným rozhodnutím v jejich životě. Volbu povolání lze chápat dle Pugnerové (2006, s. 10) dvěma způsoby. Jednak jako rozhodnutí žáka na konci základní školy o studiu učebního nebo studijního oboru. Nebo jako volbu různých povolání během celého života v jakémkoliv věku. My se v této práci budeme zabývat volbou žáků na konci základní školy.

Bělohlávek (1994, s. 11) definuje kariéru jako **dráhu životem, zejména pak profesionální, na které člověk získává nové zkušenosti a realizuje svůj osobní potenciál**. Kariéru dále můžeme dělit na vnitřní a vnější. **Vnější** (objektivní) kariéra se dá vyčíst z personálních materiálů každého jedince. Jedná se o absolvované školy a kurzy, zaměstnání a pracovní pozice. **Vnitřní** (subjektivní) kariéra si všímá jednotlivých událostí z pohledu konkrétního člověka. Zde si každý z nás odpovídá na otázky, jaké si klademe cíle, jestli je plníme a jakým způsobem se vyrovnáváme s různými těžkostmi, které se během profesionální kariéry objevují. Vnitřní kariéra postihuje naše postoje, zkušenosti i osobní růst (Clark in Bělohlávek, 1994, s. 12). Ve Slovníku sociologických pojmů uvádí Jandourek (2012, s. 48) u hesla kariéra: *„Individuální profesní dráha v povolání nebo společnosti. Pojmem kariéra je někdy označen vzestup spojený s vyšším statutem, prestiží, mocí, příjmy, nebo je v běžné řeči používán ve stejném významu jako kariérismus.“*

Kariérové poradenství je systém poradenských služeb, jejichž cílem je pomáhat jednotlivcům jakéhokoliv věku při rozhodování v otázkách vzdělávání, profesní přípravy, volby zaměstnání a rozvoji kariéry v kterékoliv fázi jejich života.

Pod kariérové poradenství zahrnujeme individuální nebo skupinové poradenství zaměřené na volbu vzdělávací a profesní dráhy, na volbu prvního zaměstnání, na změnu zaměstnání, na další vzdělávání (vzdělávání dospělých, celoživotní učení), na návrat do pracovního procesu, případně i na změnu původní kvalifikace a původního povolání.

Služby kariérového poradenství jsou poskytovány různými organizacemi a jednotlivci, jak v rezortu školství (výchovní poradci, pedagogicko-psychologické poradny, vysokoškolské poradny, školní psychologové), tak v rezortu práce a sociálních věcí (úřady práce) a rovněž v soukromé sféře (personální agentury, soukromé zprostředkovatelny práce, centra bilanční diagnostiky) (Svobodová, 2015, s 11).

Rozdíl mezi kariérovým poradenstvím a **kariérovým koučinkem** vysvětluje Bartoníčková (2007, s. 8) takto: „*Poradce vám nabízí řešení, kouč ho s vámi hledá. Poradce si myslí, že nejlepší řešení zná, kouč ví, že nejlepší řešení můžete poznat naplno pouze vy sami.*“ Kouč klientovi neradí, ale pomáhá mu odhalovat možnosti a strukturovat výběr řešení. Kouč je tedy klientovi partnerem v tvořivém procesu, který provokuje myšlení a inspiruje klienta k maximalizaci jeho osobního a profesního potenciálu.

1.1 Vznik kariérového poradenství

Kariérové poradenství jako samostatná disciplína **vzniklo** s nástupem průmyslové revoluce **na přelomu 19. a 20. století**. Do té doby byly hlavní náplní lidského života rozmanité pracovní činnosti především v závislosti na sociálním postavení jedince, pohlaví, bydlišti či ročním období. Rozdíl mezi pracovním a volným časem nebyl zdaleka tak jasně vymezen jako dnes, např. řemeslníci měli svou živnost v domě, ve kterém bydleli, a proto nebyl problém odskočit si uprostřed práce na rodinný oběd. S nástupem průmyslové revoluce však nastává masivní přesun obyvatel z vesnic do velkých měst za prací. Charakter práce se mění, lidé se začínají specializovat na konkrétní činnosti. Začínají se ve velkém měřítku zavádět stroje do výroby. Na zaučení na těchto strojích stačí mnohem méně času, než byla většinou několikaletá příprava učedníka k výkonu řemesla. Odděluje se pracovní a osobní život. Ve srovnání se středověkem tráví lidé prací mnohem více času. V souvislosti s tím se mění pojetí hodnoty člověka i jeho sociálního postavení. Nový systém přináší nevídaný pokrok, ale také značnou nejistotu a zhroucení hodnot, ve kterých byli lidé do té doby vychováváni. Pro většinu lidí bylo obtížné se v novém systému orientovat. Proto vznikla zcela nová služba – **kariérové poradenství**.

Klíčem pro správnou volbu povolání pro konkrétního člověka byly v té době především jeho fyzické předpoklady. Volbu povolání činil v té době člověk zpravidla jen jednou za život. Kariérové poradenství se vyvíjelo zároveň s vývojem trhu práce a jeho požadavky. Zakladatelem oboru kariérového poradenství bývá označován americký profesor **Frank Parsons**. Parsons představil v roce 1908 teorii, která vychází z premise, že se lidé liší a jejich potenciál lze změřit a přiřadit ke konkrétnímu povolání. S touto teorií se v aktualizovaných variantách pracuje dodnes (Košťálová, Cudlínová, 2015, s. 2 – 7).

Poradenství v 50. – 60. letech 20. století je označováno jako zlatá éra testování. V této době je již patrné, že přiřazování práce pouze podle individuálních předpokladů je nedostačující a ke slovu se dostává psychologie. Vzniká teorie o vztahu člověka a pracovního prostředí. Nejznámějším představitelem této doby v oboru psychologického testování je americký psycholog John L. Holland, autor typologie povolání, která se používá dodnes. Holland se zabýval vztahem mezi profesními charakteristikami a pracovním prostředím a rozčlenil osobnost do šesti typů – model RIASEC. Další Američan Donald Super vychází ve své práci z vývojové psychologie a teorie sebepojetí. Domníval se, že výběr povolání je z velké míry ovlivněn tím, jak vnímáme sebe sama. Kariéru chápal jako celoživotní proces, který se dělí

do různých životních etap. Již v dětství se zamýšlíme nad otázkou budoucnosti, během studií zvažujeme další studijní obor a po nástupu do zaměstnání zjišťujeme, co se ještě musíme doučit. Tak jak se mění svět kolem nás, mění se i požadavky na naši profesi. Většina lidí touží mít práci, která bude v harmonii s jeho životními potřebami. Ty se však během našeho života také mění a jiné potřeby má absolvent, rodič malých dětí, dospělý bez závazků a člověk předdůchodového věku.

Poradenství v 70. – 90. letech 20. století musí opět reagovat na proměnu společnosti. Začíná sílit vliv nadnárodních firem a nastupuje globalizace. Začíná se prosazovat individualizace proti uniformitě dosavadní doby. Lidé častěji mění zaměstnání s cílem dosáhnout vyššího postavení i platu. Poradenství proto musí více respektovat individuální přání a možnosti klienta. Klade se velký důraz na sebepoznání a také znalost „světa práce“ (požadavky na zaměstnance, pracovní prostředí apod.) (Košťálová, Cudlínová, 2015, s. 7 – 20).

Poradenství na konci 20. a začátku 21. století

Současný svět, jak se zdá, už nemůže existovat bez počítačů a moderních technologií. Díky využití internetu a mobilních telefonů jsme stále rychlejší a výkonnější. Nejdůležitějším a nejcennějším artiklem jsou informace. Za samozřejmou je již považována potřeba celoživotního vzdělávání. Zvyšuje se význam neformálního a informálního učení. Doba se vyznačuje neustálými změnami. Úlohou kariérového poradce je podporovat klienty, aby se účastnili různých aktivit a nebáli se prozkoumávat nová témata a prostředí. Změnu je třeba brát jako příležitost, nikoliv hrozbu. Být připraven na změnu a nelpět na dodržení dlouhodobého cíle, pokud se změní podmínky. Kariérový poradce méně radí a více koučuje, tzn. že se snaží klienta většinou různými dotazy dovést na to, aby našel cíl i cestu sám. Nároky na člověka se začátkem nového století mění. Zaměstnavatelé od nás očekávají větší flexibilitu, vyšší efektivitu, zvládání několika činností najednou (multitasking) i zvládání stresu. S tím souvisí i rychlost a dostupnost informací, která je obrovská. Naším úkolem je umět se v nich zorientovat a využít je ve prospěch vlastního rozvoje. Málokdo to v dnešní době zvládne sám a tady je velký prostor pro kariérové poradenství (Košťálová, Cudlínová, 2015, s. 21 - 33).

1.2 Desatero kariérového poradenství

Každý člověk (poradce), který vstupuje do procesu kariérového poradenství, by měl ctít etický a profesní kodex. Některá povolání mají tento kodex jasně daný, u jiných jej spíše tušíme a je na každém jedinci, jak bude ke klientovi přistupovat. V poslední době se hodně diskutuje o samotném pojmu „poradenství“. Žák (klient) by neměl dostávat rady a jednoduché návody, jak naložit se svým životem, ale měl by se rozhodovat sám. Proto stále častěji mluvíme o koučovacím přístupu. Poradce (kouč) je spíše průvodcem žáka, který klade otázky a podněcuje, ale odpovědi si musí každý jedinec najít sám. Pomocí otevřených otázek a předchozích zkušeností se učíme proaktivnímu přístupu k životu. Každá zkušenost, pozitivní, ale i negativní, nás může posunout dál a chybu je třeba brát jako součást učení, která má mnohdy větší potenciál do budoucna než „správná“ odpověď. Pravidla kariérového poradenství shrnul Strádal a kol. (2013, s. 36 – 37) do následujícího desatera.

1. Klient (žák) hledá, objevuje, rozhoduje se

Kariérové poradenství má směřovat k tomu, aby se klient (žák) rozhodl sám. Jeho cílem by tedy nemělo být jen doporučování profesních a vzdělávacích možností, ale především vedení klienta při vlastním objevování.

2. Škola by měla hrát v kariérovém poradenství pro mládež hlavní roli

Ze všech poradenských subjektů je škola žákovi nejbližší. Proto by měla představovat první linii kariérového poradenství, kterou může využít každý žák. Všechny další poradenské subjekty by svými službami měly na poradenství ve škole navazovat.

3. Kariérové poradenství ve škole by mělo být provázané se vzděláváním

Předmětem vzdělávání by měly být zejména:

- motivace k přemýšlení o otázkách svého budoucího života a sebepoznávání;
- orientace ve světě práce;
- schopnost vyhledávání informací, jejich hodnocení a aplikace.

4. Kariérové poradenství ve škole by mělo být svébytným uceleným okruhem činností odlišným od výchovného poradenství

- Kariérové poradenství se svým obsahem od výchovného poradenství významně liší.
- Kariérové poradenství by neměl provádět jen výchovný poradce, ale tým pedagogů.
- Nezávislost kariérového poradenství je třeba řešit i formálním předpisem, protože stávající snížení vyučovací povinnosti je vázáno na pozici výchovného poradce.
- Pokud by kariérové poradenství poskytoval jiný pedagog, sníženou vyučovací povinnost by neměl.

5. Kariérové poradenství ve škole by mělo mít svého hlavního koordinátora

Náplní jeho práce by měly být především:

- metodická a informační podpora učitelů při realizaci tématu Člověk a svět práce a třídních učitelů v otázkách volby studia;
- komunikace s jinými poradenskými subjekty – využívání jejich služeb;
- komunikace s rodiči, poradenství pro rodiče;
- propagace služeb kariérového poradenství ve škole.

6. Kariérové poradenství ve škole by mělo směřovat i k rodičům

Kariérové poradenství by mělo být k dispozici rodičům řešícím problémy dalšího studia svých dětí. Mělo by jim pomáhat při hledání vhodné vzdělávací dráhy, při motivování dětí k volbě povolání a při hledání vhodných informačních zdrojů.

7. Kariérové poradenství v IPS (Informační a poradenské středisko) Úřadu práce je nezastupitelné

- Poradenství by mělo zohledňovat možnosti profesního uplatnění.
- Osvědčenou formou je skupinové poradenství pro každou třídu, nejlépe již v průběhu osmého ročníku a poté i v ročníku devátém.
- Při návštěvě IPS ÚP ČR by žák už měl mít základní orientaci v cílech a souvislostech volby profesní a vzdělávací orientace.

8. Pro zájemce by měly být k dispozici psychologické služby

- Psychodiagnostika studijních a profesních předpokladů.
- Poradenství pro žáky se specifickými poruchami učení.

9. Síť služeb kariérového poradenství by měla klientovi umožnit nekomplikovaný průchod

- Žádný poradce nemůže odmítnout klienta. Pokud mu sám nemůže poskytnout potřebnou podporu, měl by mu dát informaci, který subjekt mu tuto podporu poskytnout může.
- Nutná součinnost jednotlivých poradenských subjektů vyžaduje jak vzájemnou informovanost o jejich službách, tak přímou kooperaci poradců z různých subjektů.

10. Kariérové poradenství potřebuje systematickou centrální podporu

Podpora by měla mít tři základní složky, přičemž je důležitá nadresortní koordinace centrální podpory (MŠMT a MPSV):

Podpora informační:

- nejlépe soustředěná do jednoho komplexního systému;
- doplněná o monitoring, hodnocení a doporučování dalších produktů.

Podpora vzdělávací:

- e-learning pro základní „know-how“ v jednotlivých tématech;
- kurzy zaměřené na poradenské dovednosti, komunikaci, specifika klientů;
- vysokoškolské vzdělávání pro kariérové poradce.

Podpora metodická:

- pro práci s konkrétními produkty;
- pro rozvoj kompetencí pro kariérové rozhodování;
- pro specifika skupin klientů aj.

Závěry neboli „desatero“ Integrovaného systému kariérového poradenství zohledňují pohledy, názory a přístupy z různých oblastí kariérového poradenství, jak z hlediska obsahového, tak i z hlediska institucionálního (Strádal a kol., 2013, s. 36 – 37).

1.3 Faktory ovlivňující kariérové rozhodování

Během posledních let bylo provedeno několik výzkumů a dotazníkových šetření o faktorech, které ovlivňují kariérové rozhodování žáků základních a středních škol. Naše údaje vycházejí z dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 1655 žáků základních škol a 935 žáků středních škol z Prahy a z Plzeňského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje. Šetření bylo zaměřeno na okolnosti, které ovlivňují výběr vzdělávací či pracovní kariéry žáků i na samotný způsob volby (Šťastnová, Drahoňovská, 2012, s. 3).

Vliv rodiny na výběr vzdělávací a profesní dráhy

Z provedeného šetření vyplývá, že pokud jde o volbu vzdělávací/profesní dráhy, **velmi silně funguje rodina**, která má v rozhodovacím procesu značný vliv, a to nejen u žáků základních škol, ale také u žáků středních škol. Z provedených analýz vyplývá několik hlavních závěrů:

- **Otázku budoucnosti** (co budou dělat po skončení základní školy) začínají žáci základních škol většinou řešit **v osmém ročníku**, přičemž dívky řeší svou budoucnost dříve než chlapci.
- Svou budoucností se žáci středních škol začínají většinou zabývat **v předposledním ročníku střední školy**.
- **Vliv rodiny** (zejména rodičů) **na výběr vzdělávací či profesní dráhy je značný**, a to jak u žáků základních škol, tak u žáků středních škol. Téměř všichni žáci základních škol řeší svou budoucnost doma s rodiči, na střední škole je to více než 60 % žáků.
- Rady svých rodičů využívá přes 86 % žáků základních škol a 82 % žáků středních škol. Je zřejmé, že i de facto dospělé děti naslouchají radám svých rodičů.
- Většina žáků základních a středních škol se domnívá, že **při výběru své budoucí vzdělávací či profesní dráhy mají mít hlavní slovo oni sami**. Nedomnívají se, že by za ně měli rozhodovat rodiče.
- **Jen malá část žáků** základních i středních škol **se identifikuje s povoláním svých rodičů** – většina z nich chce dělat něco jiného než jejich rodiče.

Faktory vstupující do procesu výběru další vzdělávací/profesionální dráhy

Značný prostor byl v rámci šetření věnován tomu, co bylo pro žáky důležité, co je ovlivnilo při jejich rozhodování, na jakou školu jít, v případě žáků středních škol, co vůbec po střední škole dělat.

- **Při rozhodování o další vzdělávací/profesionální dráze** se žáci jak základních, tak středních škol **spoléhají nejvíce sami na sebe a na své rodiče**. Do jisté míry se nechají ovlivnit i svými kamarády. Nejméně vlivu pak připisují institucionalizované formě poradenství, tedy školním psychologům či odborníkům na úřadě práce. **Pomoc výchovného poradce** byla ze všech institucionalizovaných forem kariérového poradenství vnímána jako neúčinnější.
- Při výběru střední školy je **pro žáky základních škol důležité, aby získali práci, která je bude bavit, šli na školu, která je bude bavit**, po absolvování střední školy získali **dobře placené zaměstnání**, šli na školu, kterou zvládnou dokončit, mohli studovat zvolený obor a našli po škole **dobré uplatnění**.
- **Žáci středních škol, kteří chtějí pokračovat ve vzdělávání, považují za důležité, aby po škole našli práci, která je bude bavit**, studovali obor, který je bude bavit, **studovali obor, který je připraví na práci**, která je bude bavit, našli po škole dobře placené zaměstnání a studovali obor, který zvládnou dokončit.
- **Žáci středních škol, kteří již nechtějí pokračovat v dalším vzdělávání**, se takto rozhodli zejména proto, že **chtějí vydělávat peníze**, chtějí se osamostatnit od rodičů, chtějí začít pracovat nebo chtějí cestovat.
- Při svém rozhodování o tom, co dál po skončení školy, využívají žáci základních i středních škol zejména **informace, které získají od rodiny, z internetu, ze školy, kam se hlásí, a také od kamarádů**.
- Část žáků základních i středních škol využívá v rámci rozhodovacího procesu **pomoc odborníků**, přičemž nejčastěji vyhledají pomoc **některého z učitelů nebo školního poradce** (Šťastnová, Drahoňovská, 2012, s. 6 – 17).

Informační zdroje využívané při rozhodování o vzdělávací/ profesní dráze

Šetření se dále zaměřilo na to, jaké webové stránky žáci základních a středních škol využívají při hledání informací o tom, kam se vydat po základní škole, a také jak hodnotí, že jim dané webové stránky při rozhodování pomohly.

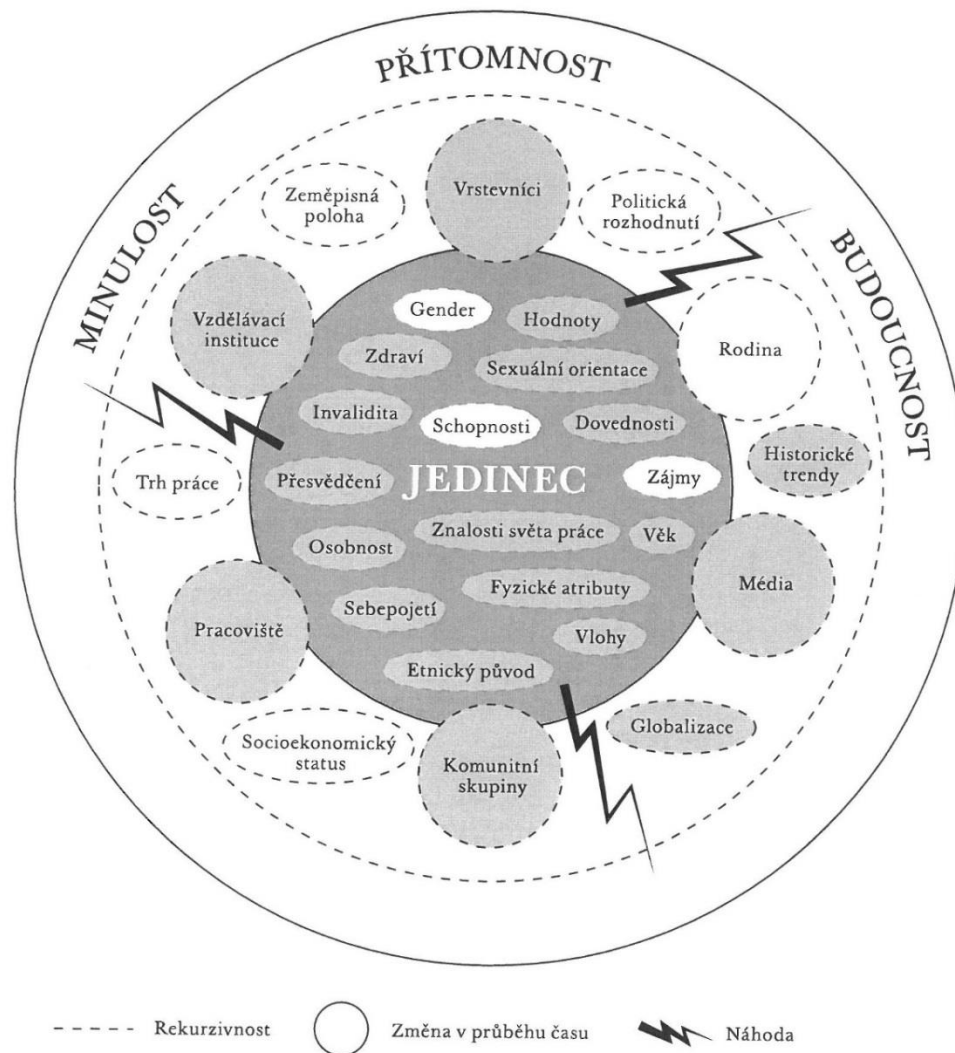
- **Z informačních internetových portálů** využívají žáci základních škol zejména www.atlasskolstvi.cz, www.stredniskoly.cz a www.infoabsolvent.cz. Současně však **značný počet žáků základních škol nezná tyto informační portály**.
- **Žáci středních škol** využívají pro získání informací zejména www.vysokeskoly.cz, www.atlasskolstvi.cz a www.vysokeskoly.com. I tady je **značné množství žáků, kteří informační portály neznají**. Žáci středních škol celkově využívají informační portály méně než žáci základních škol.
- **Za důležité informace**, které potřebují k rozhodování o své budoucí dráze, považují žáci obou vzdělanostních skupin zejména **informace o obsahu studia, o možnostech uplatnění, o šancích se na zvolenou školu dostat, o náročnosti studia**. Tyto informace pokládá za důležité více než 90 % žáků základních škol a více než 80 % žáků středních škol.

Ze šetření tak vyplynulo, že pokud jde o volbu vzdělávací/profesní dráhy, velmi silně funguje **rodina, která má v rozhodovacím procesu značný vliv**, a to nejen u žáků základních škol, ale také u žáků středních škol. Pokud žáci vyhledají **odbornou pomoc**, pak se nejraději obracejí (kromě rodiny) na školské instituce, tedy na **výchovné/kariérové poradce na školách či na některého z učitelů**. Je zřejmé, že žáci vyhledávají pomoc tam, kde to znají, kde se mohou obrátit k někomu známému. S tím souvisí fakt, že v případě volby budoucí školy či povolání se žáci neobracejí směrem k sociálním sítím (typu Facebook), ale v této otázce více důvěřují rodině, přátelům a blízkým, které znají „face to face“. **Na internet se obracejí jako na hlavní zdroj informací**, který naprosto ovládl informační základnu. To nám ukazuje, že pokud má být pomoc kariérového poradenství účinná, **je nutné pracovat s rodinou a současně je nezbytné poskytovat co nejvíce informací prostřednictvím internetu**, kde si je zájemci mají možnost vyhledat.

Ze získaných odpovědí rovněž vyplynulo, že **žáci využívají ty informační zdroje, o kterých se dozvědí zejména ve škole**. Platí zde, že jaké informační zdroje používá výchovný poradce či učitel předmětu „Člověk a svět práce“ při výuce (včetně internetových aplikací), takové zdroje pak využívají i žáci, když vyhledávají informace o možnostech svého dalšího působení. Škola se tak jeví jako rozhodující činitel zejména v poskytování orientace v záplavě informací, které zejména na internetu na zájemce čekají (Šťastnová, Drahoňovská, 2012, s. 17 - 25).

Ze zahraničních autorů se touto problematikou zabývaly např. Pattonová a McMahanová (2015, s. 237), které uveřejnily graf s dominantními vlivy na kariérové rozhodování ve věku ukončené školní docházky. Z grafu vyplývá, že v tomto věku mají hlavní vliv na volbu kariéry jedincovy schopnosti, zájmy a pohlaví. V širším rámci pak rodina, socioekonomický status, trh práce, zeměpisná poloha a politická rozhodnutí. I když se jedná o australské autorky, kde je pravděpodobně vliv politických rozhodnutí větší než v České republice, ani u nás nelze tento faktor opominout. Už několik let podporují jednotlivé kraje České republiky polytechnické vzdělávání a např. Olomoucký kraj poskytuje studentům středních škol technických oborů stipendium za studium těchto oborů. Všechny faktory se pak vzájemně ovlivňují a hrají svoji roli v dalším kariérovém vývoji jedince. Pattonová a McMahanová (2015, s. 236) uvedly: *„Kariéru bychom tedy mohli ze široka definovat jako životní vzorec určený rekurzivností (vzájemným ovlivňováním se) životních vlivů. Jednoduše řečeno, kariéra by mohla být vnímána jako schéma vlivů, které koexistují v životě jedince v průběhu času. ... Kariérové rozhodování je spíše jedinečné pro každého jedince zvlášť. Představuje zpracování informací, které jedinec neustále dostává od systému, a to kombinací vědomých i nevědomých procesů.“*

Obrázek 1 Dominantní vlivy ve věku ukončení školní docházky

Zdroj: Pattonová, McMahanová, 2015, s. 237

Pro srovnání uvádíme dominantní vlivy po 30 letech od ukončení školních docházky. Dle Pattonová a McMahanová (2015, s. 241) jsou to jedincovy zájmy, dovednosti a hodnoty. V širším rámci zůstává vliv rodiny a trhu práce, nově se objevuje vliv pracoviště, vzdělávacích institucí a vrstevníků. Vliv vzdělávacích institucí autorky vysvětlují již akceptovanou nutností celoživotního vzdělávání. Vliv vrstevníků není chápán ve smyslu ovlivňování, ale sítí pracovních i přátelských vztahů, díky nimž má jedinec více možností získat informace i samotné uplatnění na trhu práce.

2 KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ NA ŠKOLÁCH

Základní a střední školy nabízejí kariérové poradenství prostřednictvím školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť. Mezi **školská poradenská zařízení** patří pedagogickou-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra. Tato centra navštěvují žáci se svými zákonnými zástupci na vlastní žádost, žádost rodičů nebo škol. Tyto poradny a centra fungují mimo školu. **Školní poradenské pracoviště** musí mít k dispozici každá škola a jsou v něm zastoupeni výchovný poradce a školní metodik prevence. Ti dále spolupracují s třídními učiteli a metodicky vedou ostatní pedagogické pracovníky školy (Vosmik, 2018, s. 20). Každá škola musí mít zpracovaný **program poradenských služeb**, kde jsou přesně specifikovány činnosti poradenských pracovníků a kontakty na tyto pracovníky. V rámci této služby je určen jeden pracovník školy, obvykle výchovný poradce, který je koordinátorem školního poradenského pracoviště a má na starosti spolupráci školy se školským poradenským zařízením. Škola by měla v rámci kariérového poradenství spolupracovat také s dalšími zařízeními, zejména úřady práce, středními a vysokými školami a účastnit se akcí, na kterých se střední a vysoké školy prezentují (burzy škol, veletrhy škol, apod.)

Velice důležitá a také hojně navštěvovaná jsou **Informační a poradenská střediska** Úřadu práce. Žáci navštěvují toto středisko s třídním učitelem a na úřadu se žákům věnují odborní poradci. Všichni žáci si mohou zhotovit test zájmové orientace, který žákům pomůže při výběru povolání podle jeho zájmů a může mu tak usnadnit rozhodování o budoucím povolání. K dispozici jsou zde komplexní přehledy o možnostech studia na středních školách a středních učilištích. Novým nástrojem je ve Zlínském kraji také přehled třiceti klíčových profesí, ve kterých žáci najdou uplatnění v našem regionu. Profesiogramy jsou dalším nástrojem Informačního a poradenského střediska. Profesiogramy jsou podrobné informace o každé profesi. Žák se dozví, kde může danou profesi vystudovat, jaké jsou požadavky na přijetí, příp. jaká jsou zdravotní omezení. Také možnosti uplatnění a průměrný plat je důležitou informací z profesiogramu. Úřad práce také vydává **Atlas školství**, ve kterém žáci najdou seznam všech středních škol s jednotlivými obory a požadavky na přijetí. Důležitou informací je také počet přihlášených a přijatých žáků z předchozích let (Úřad práce, 2020).

2.1 Kariérový poradce

Kariérový poradce podle Národní soustavy povolání (NSP) poskytuje prostřednictvím kariérových technik, metod a postupů poradenské služby, jejichž cílem je pomáhat a podporovat jednotlivce nebo skupiny osob v jakémkoliv věku při rozhodování v otázkách vzdělávání, profesní přípravy, volby zaměstnání a rozvoji kariéry v kterékoliv fázi jejich života.

Činnost kariérového poradce spočívá zejména:

- V provádění základní kariérové diagnostiky a poradenství pro profesní přípravu, vzdělávání, rekvalifikaci a rozvoj kariéry klienta.
- V podpoře klienta vedoucí k rozpoznávání a mobilizaci osobnostního a profesního potenciálu, rozpoznávání kariérových možností v případě plného zdraví i v kontextu znevýhodnění a postižení.
- Ve volbě vhodných kariérových nástrojů k hodnocení a sebehodnocení klienta.
- Ve výcviku dovedností klienta k řízení kariéry a kariérovému rozvoji.
- Ve využívání informací z prezentace služeb kariérového poradenství, veletrhů kariérových informací, příkladů dobré praxe a další.
- V poskytování aktuálních odborných informací o trhu práce klientům.
- Ve vyhledávání informací, jejich sdělování strukturovaným a srozumitelným způsobem, umožňujícím rozhodování klienta v další profesní dráze.
- V komunikaci s partnery a relevantními poskytovateli kariérového poradenství v sektoru veřejném, neziskovém, soukromém a komerčním.

NSP dále doporučuje jako nejvhodnější přípravu k výkonu tohoto povolání bakalářský studijní program v oboru pedagogiky. Alternativně doporučuje také bakalářský studijní program v oboru psychologie, vyšší odborné vzdělání ve skupině oborů pedagogika, učitelství a sociální péče a bakalářský studijní program ve skupině oborů pedagogika, učitelství a sociální péče (Národní soustava povolání, 2019).

Jedná se však pouze o doporučení. Kariérovým poradcem se v současnosti může nazvat kdokoliv, kdo se rozhodne toto poradenství vykonávat. Žádné vzdělání ani certifikace nejsou pro výkon této činnosti ze zákona nutné.

Pokud však chcete zvýšit své kompetence a svou profesní důvěryhodnost, lze vykonat zkoušku k získání profesní kvalifikace **Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu** (kód: 75-004-R). Profesní zkouška k získání této kvalifikace ověřuje:

- orientaci v teorii a metodách KP;
- vyhledávání, tvorbu a poskytování kariérových informací pro přímou i bezkontaktní práci s klientem;
- uplatňování metod, technik a postupů základní kariérové diagnostiky;
- vedení poradenského rozhovoru s cílem získat základní kariérové informace;
- kariérovou práci s jednotlivcem a skupinou, individuální plány a metody skupinové práce;
- vedení evidencí, systematizaci kariérových informací na regionální úrovni, práci s potenciálními zaměstnavateli;
- poskytování kariérových informací ze světa vzdělávání a světa práce;
- orientaci v legislativě počátečního a dalšího vzdělávání včetně předpisů souvisejících s kariérovým poradenstvím (Inspiromat, 2017, s.2).

V Zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění (Školský zákon) není pozice kariérového poradce ve školství žádným způsobem specifikovaná. To znamená, že školy nemají na kariérové poradce vyhrazené peníze ani čas. V praxi tuto činnost zastává výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a pedagogy, kteří vyučují předmět „Člověk a svět práce“.

2.2 Výchovní poradce

Výchovní poradce je jedním z pedagogů školy. Tuto funkci přiděluje ředitel školy vhodnému pedagogovi, který má o tuto oblast zájem a potřebné vzdělání. Na výchovního poradce se vztahují tyto zákony: **Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.**

Ve vyhlášce č. 72/2005 Sb. je činnost výchovního poradce rozdělena na poradenskou činnost a metodické a informační činnosti. Do poradenských činností spadají kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáka. Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání požadují zvláštní pozornost a péči. Spolupráce se školským poradenským zařízením. Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole a další poradenská činnost. Do metodické a informační činnosti patří metodická pomoc pedagogickým pracovníkům v otázkách kariérového rozhodování žáků, s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů, v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky a mnohé další. (Kompletní seznam standardních činností výchovního poradce ve Vyhlášce č. 72/2005 Sb.)

Podle **Nařízení vlády č. 75/2005 Sb.** se učitelé – výchovnímu poradci snižuje týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti podle velikosti školy (počtu žáků) o 1 – 5 hodin týdně na základních a středních školách.

2.3 Kariérové poradenství v zahraničí

Jednou z činností Centra kariérového poradenství (více str. 38 této diplomové práce) je i pořádání diskuzních platforem. Diskuzní platformy slouží k setkávání a vyměňování zkušeností pedagogických pracovníků a odborné veřejnosti se zájmem o kariérové poradenství. Na diskuzní platformě dne 27. 6. 2019 ve Zlíně vystoupila i Mgr. Silvie Pýchová z Centra kompetencí, která seznámila účastníky s kariérovým poradenstvím na školách ve Finsku.

Principy finského kurikula:

- Spravedlnost a rovnost.
- Inkluzivita.
- Celoživotní učení.
- Vysoká kvalita pedagogické práce.
- Autonomie.
- Zaměření na žáka a jeho učení.
- Udržitelná kvalita života (wellbeing).

Hlavní rozdíly v kariérovém poradenství v českých a finských školách: Ve Finsku jsou kariéroví poradci členy tzv. wellbeing group. Kariérový poradce má plný pracovní úvazek a mezi jeho úkoly patří individuální poradenství, kariérní vzdělávání, koordinace praxí, komunikace se zaměstnavateli a řešení různých situací v rámci wellbeing group. Součástí kariérního vzdělávání jsou na 2. stupni ZŠ týdenní praxe ve firmách. Kariéroví poradci fungují v krajských asociacích, kde probíhá jejich vzdělávání. Na úrovni kraje probíhá mezi žáky šetření o přínosech kariérového poradenství.

Wellbeing

- Wellbeing žáků je motorem změn ve vzdělávání žáků ve Finsku.
- Wellbeing je vnímán v celoživotní perspektivě (ve Finsku na to existuje zákon).

- Dalšími členy tzv. wellbeing group jsou ve školách lékaři, zdravotníci, ředitel, speciální pedagog a psycholog.
- Wellbeing group řeší klima na škole i naplňování individuálních potřeb žáků.
- Ve školách je rozvíjen komplexní přístup k wellbeingu žáků a ti mohou využívat jak individuální konzultace, tak skupinové aktivity.

Definice wellbeing podle OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) zahrnuje 4 oblasti:

- **psychickou** (spokojenost v životě, smysluplnost, sebepoznání a absence emocionálních problémů),
- **fyzickou** (zdraví a zdravý životní styl),
- **kognitivní** (schopnost aplikovat znalosti při řešení problémů),
- **sociální** (vztahy s rodinou, vrstevníky a učiteli, prožívání vztahů).

Obrázek 2 Wellbeing

Zdroj: <https://www.oecd.org/pisa/Well-being-Infographics.pdf>

Kariérové poradenství ve Finsku zahrnuje **Informace** (o trhu práce, o nabídce studijních programů; zprostředkování kontaktu s lidmi, kteří vykonávají zajímavé profese; exkurze na různá pracoviště; individuální praxi na pracovištích - jsou součástí výuky na 2. stupni ZŠ už i ve Finsku, Švédsku, Rakousku, Francii). **Poradenství individuální** (jaký je žákův potenciál, o co mu v životě jde, čeho chce dosáhnout, jaké jsou jeho hodnoty a předpoklady k určitému povolání). **Poradenství skupinové** (hledání řešení na úrovni vrstevnické výpomoci).

Kariérní vzdělávání ve Finsku má vyhrazený čas v rozvrhu (7. – 9. ročník)

Kariéroví poradci mají k dispozici učebnice.

V hodinách kariérového poradenství se žáci zabývají týmovou spoluprací, sebepoznáním, učebními styly a znalostí trhu práce.

Využívají různé portály, např. pro sebehodnocení.

Podle Pýchové v České republice chybí zejména:

- všeobecně srozumitelné a sdílené principy ve vzdělávání,
- pojetí wellbeingu v celoživotní perspektivě,
- komplexní přístup na školách, včetně role kariérového poradenství,
- praxe žáků ZŠ ve firmách.

3 KRAJSKÝ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ PRO ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Jak již bylo řečeno výše, činnost kariérového poradce není na českých školách nijak legislativně ukotvena. Než dojde ke změně, navýšení finančních prostředků a snížení vyučovací povinnosti kariérového poradce, nebo dokonce ke vzniku samostatné pozice školní kariérový poradce, řeší školy tuto situaci různými způsoby. Díky Operačnímu programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) mohou prostřednictvím tzv. šablon čerpat finanční podporu na různé aktivity ve školství, vč. personální podpory pro školní asistenty, speciální pedagogy, psychology, sociální pedagogy, chůvy pro MŠ a kariérové poradce (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2019).

Cílem OP VVV je přispět k posunu České republiky (ČR) směrem k ekonomice založené na vzdělané, motivované a kreativní pracovní síle, na produkci kvalitních výsledků výzkumu a jejich využití pro zvýšení konkurenceschopnosti ČR. OP VVV se zaměřuje na zvýšení kvality vzdělávání, zajištění podmínek pro kvalitní výzkum, propojení vzdělávání a výzkumu s trhem práce a posílení principu rovného přístupu ke vzdělávání. OP VVV by také měl snížit rizika neúspěchu mladých lidí ve vzdělání, což bude mít významný vliv na kvalitu jejich života i na jejich úspěch na trhu práce. OP VVV podporuje zlepšení kvality a efektivitu vzdělávání a odborné přípravy, spravedlivost, sociální soudržnost a aktivní občanství, zlepšování kreativity a inovativnosti a rozvoj podnikatelských schopností, na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy.

V textu výzvy k Šablonám II se uvádí: *„Cílem výzvy je podpořit mateřské, základní a základní umělecké školy a školská zařízení pro zájmové vzdělávání (střediska volného času, školní družiny a školní kluby) formou projektů zjednodušeného vykazování.*

Aktivity jsou zaměřeny na osobnostně profesní rozvoj pedagogů prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného setkávání a sdílení zkušeností pedagogů a odborníků z praxe, na pomoc školám a školským zařízením pro zájmové vzdělávání při společném vzdělávání dětí/žáků/studentů, a to možností personálního posílení o školního asistenta, školního psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga, příp. chůvu v mateřské škole. Dále jsou podporovány extrakurikulární aktivity, spolupráce s rodiči dětí a žáků, kariérové poradenství žáků a aktivity rozvíjející metody výuky s využitím ICT.“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2019).

Jednotlivé kraje se snaží k této problematice přistupovat koncepčně a uceleně prostřednictvím Krajských akčních plánů.

Krajský akční plán (KAP) je strategickým dokumentem Zlínského kraje, který řeší problematiku rozvoje vzdělávání v kraji. Pro období 2016 – 2021 se zabývá těmito klíčovými tématy:

- **Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě.**
- **Podpora polytechnického vzdělávání.**
- **Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů.**
- **Rozvoj kariérového poradenství.**
- **Rozvoj škol jako center dalšího profesního rozvoje.**
- **Podpora inkluze.**
- **Infrastruktura SŠ a VOŠ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání).**

V naší práci se budeme dále zabývat pouze tématem **Podpora kariérového poradenství**. (Celé znění Krajského akčního plánu pro období 2016 – 2021 je ke stažení na adrese: <https://www.kr-zlinsky.cz/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani-cl-4310.html>)

Oblast kariérového poradenství je zaměřena především na poskytování informací, individuálního i skupinového poradenství, které umožní žákům a studentům rozhodnout se pro správnou volbu svého budoucího povolání. Žádoucí je spolupráce všech zúčastněných subjektů, které mohou tyto informace poskytovat, a proškolení kariérových poradců, kteří aktivně pracují s žáky přímo ve škole. K tomuto cíli směřuje i vytvoření samostatné pozice kariérového poradce ve školách. Pro rozvoj této oblasti je důležité i sdílení zkušeností, předávání příkladů dobré praxe a inovace diagnostických nástrojů a didaktických pomůcek. Proto bylo toto klíčové téma rozděleno na tři priority s nejvyšší důležitostí a jednu prioritu se střední důležitostí. Prioritu týkající se spolupráce rodičů v kariérovém poradenství považujeme za důležitou z hlediska aktivního zapojení a role rodičů v kariérovém poradenství.

3.1 Priority Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje

Obecná priorita A: Rozšíření a zkvalitnění kariérového poradenství

Obecný cíl A.1: Zvyšovat šance na uplatnění absolventů škol na trhu práce.

Dílčí cíl A.1.1: Rozvíjet školní a školské poradenské služby a systém kariérového poradenství.

Kritérium splnění: Minimálně 50 % středních škol a 50 % úplných základních škol bude mít samostatnou pozici kariérového poradce a bude mít interní systém kariérového poradenství, školy využijí některých z těchto možností:

- Vytvoření samostatné pozice kariérového poradce.
- Úzká součinnost a spolupráce s poradenskými zařízeními a organizacemi zabývajícími se kariérovým poradenstvím, zapojení subjektů poskytujících kariérové poradenství do rozvoje školních služeb.
- Organizování exkurzí, besed, spolupráce se zaměstnavateli ve středních a speciálních školách.
- Vzdělávání pro kariérové poradce a vedení škol.
- Příprava metodického materiálu kariérového poradenství pro školy.

Dílčí cíl A.1.2: Zajistit nabídku kariérového poradenství žákům a studentům.

Kritérium splnění: 100 % středních a vyšších odborných škol bude informovat žáky o možnostech kariérového poradenství ve škole tím, že poskytne žákům alespoň jednu z následujících aktivit:

- Nabízení aktuálních informací o trhu práce v regionu.
- Individuální a skupinové poradenství žákům a studentům.
- Přizpůsobení kariérového poradenství specifickým potřebám žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Obecná priorita B: Rozvíjení informačního systému na podporu kvalifikovaného rozhodování

Obecný cíl B.1: Poskytovat ucelené, kvalifikované informace o možnostech vzdělávání a zařazení do pracovního procesu.

Dílčí cíl B.1.1: Rozšířit krajský portál Zkola.cz o modul zaměřený na svět práce a zaměstnavatele v regionu.

Kritérium splnění: Vznikne web zaměřený na trh práce ve Zlínském kraji, který bude součástí rodiny portálů Zkola.cz a bude provozován ve spolupráci se zaměstnavateli a zástupci profesních sdružení, zrealizují se například tyto aktivity:

- Vytvoření webové platformy.
- Vytvoření metodiky pro využívání informačního prostředí zaměřeného na svět práce.
- Proškolení osob pracujících s webem (administrátoři, redaktoři, pracovníci odboru školství, zástupci zaměstnavatelů, kariéroví poradci na školách).
- Informační kampaň pro zaměstnavatele, školy a veřejnost.

Obecná priorita C: Vzdělávání kariérových poradců

Obecný cíl C.1: Podporovat interní systémy kariérového poradenství na školách.

Dílčí cíl C.1.1: Zajistit vzdělávání kariérových poradců pro všechny stupně škol.

Kritérium splnění: Minimálně 50 % škol zajistí pravidelné systematické vzdělávání a setkávání kariérových poradců realizací alespoň jedné z uvedených možností:

- Seznamování kariérových poradců s novými trendy a technologiemi v těchto oborech.
- Motivování žáků a studentů prostřednictvím erudovaných pedagogů a odborníků z praxe.
- Pravidelná setkávání a předávání informací od zaměstnavatelů, exkurze.
- Podpora mezinárodní i regionální mobility.

3.2 Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje

Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (IKAP) je realizována v rámci Operačního programu **Výzkum, vývoj a vzdělávání** v období realizace: 1. 4. 2018 – 31. 8. 2020 a vychází z Krajského akčního plánu.

Hlavním (všeobecným) cílem projektu je zkvalitnit vzdělávání ve Zlínském kraji v klíčových oblastech vytyčených Krajským akčním plánem rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (polytechnické vzdělávání, matematická gramotnost, čtenářská gramotnost, ICT a výuka cizích jazyků) a v kombinaci s kvalitním kariérovým poradenstvím zvýšit šance absolventů na uplatnění na trhu práce.

Specifické cíle projektu:

- Zvýšit kompetence pedagogických pracovníků předškolního vzdělávání v polytechnickém vzdělávání.
- Propojit polytechnické vzdělávací aktivity SŠ se ZŠ a MŠ.
- Vytvořit systém polytechnického vzdělávání pro děti v MŠ a pro žáky 1. až 3. tř. ZŠ.
- Zvýšit kompetence pedagogických pracovníků ve vztahu k polytechnickému vzdělávání, čtenářské a matematické gramotnosti, ICT kompetencím a jazykovému vzdělávání.
- Vytvořit pracovní skupiny pedagogických pracovníků ZŠ a SŠ sloužící k předávání zkušeností, dobrých praxí, metodik a podobně (tzv. pedagogické kabinety) pro předměty ČJ, MAT, ICT a cizí jazyky, fyzika, biologie/přírodopis, chemie.
- Realizovat pravidelná setkání pedagogických kabinetů.
- Implementovat nově získané kompetence do výuky.
- **Rozvinout spolupráci zaměstnavatelů a poskytovatelů kariérového poradenství na ZŠ a SŠ a síťování všech klíčových subjektů v oblasti kariérového poradenství.**
- **Vytvořit nové nástroje a zdroje informací pro školní kariérové poradce, které využijí v procesu kariérového poradenství.**

- **Vytvořit ucelený systém podpůrných a vzdělávacích aktivit pro školní kariérové poradce vč. metodické podpory.**
- **Vytvořit podmínky, které umožní žákům snadnější cestu ke správné volbě povolání.**
- **Podpořit uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce.**

Cílové skupiny:

- Děti, žáci a studenti (MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ).
- Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení včetně vedoucích pedagogických pracovníků.
- Rodiče dětí a žáků.
- Veřejnost.

Projekt je zaměřen na intervence naplánované v Krajském akčním plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje, vedoucí ke zkvalitnění poskytovaného vzdělávání ve školách na území Zlínského kraje, a to zejména v oblastech polytechnického vzdělávání, čtenářské, matematické gramotnosti a vytvoření systému kariérového poradenství. Důraz bude kladen na podporu pedagogických pracovníků, a to formou vzdělávání, síťování, sdílení zkušeností a předávání dobrých praxí a následné implementace ve výuce.

IKAP bude realizován pomocí klíčových aktivit. (Úplné znění IKAP v příloze P I této diplomové práce). Pro naši práci je důležitá klíčová aktivita č. 5.

Klíčová aktivita 5: Kariérové poradenství

V rámci aktivity vznikne Centrum kariérového poradenství, které bude zajišťovat ucelený systém podpůrných aktivit pro školní kariérové poradce. Aktivita zahrnuje také akce pro žáky, rodiče a veřejnost.

- Vytvoření Centra kariérového poradenství.
- Vzdělávání kariérových poradců.
- Síťování a akce pro veřejnost v oblasti kariérového poradenství.

3.3 Centrum kariérového poradenství

Centrum kariérového poradenství (CKP) vzniklo v rámci Implementace krajského akčního plánu na jaře roku 2018, aby naplňovalo klíčovou aktivitu č. 5 – Kariérové poradenství. Personálně je obsazeno jednou pracovnící Krajského úřadu Zlínského kraje, která má na starosti metodickou, konzultační a poradenskou činnost, a šesti specialistkami vzdělávání (externími pracovníci).

Cílovou skupinou CKP jsou pedagogičtí pracovníci ze základních a středních škol Zlínského kraje. CKP nabízí komplexní kariérové poradenství a individuální metodickou podporu školním kariérovým poradcům a dalším pedagogickým pracovníkům, poskytuje konzultace, zprostředkovává informace a odkazy na další užitečné zdroje.

CKP vytvořilo informační platformu kariérového poradenství pod názvem Průvodce kariérou. Tento portál je součástí rodiny ZKOLA.CZ, kde najdou učitelé, žáci, rodiče i široká veřejnost všechny potřebné informace z oblasti školství. Průvodce kariérou je zaměřen na žáky základních a středních škol, jejich rodiče i pedagogické pracovníky. Součástí tohoto portálu je přehled škol a firem Zlínského kraje se vzájemnými vazbami, zajímavé články z této oblasti a také unikátní dotazník profesních zájmů. Dotazník profesních zájmů pomáhá žákům základních a středních škol s rozhodováním o jejich další profesní cestě. Dotazník je sestaven tak, aby zohledňoval specifika a potřeby Zlínského kraje. Skládá se z 8 oblastí otázek, aby měl co nejširší záběr a nejpřesnější diagnostiku potenciálu žáka. V dotazníku najdeme otázky z oblastí: 1. činnosti – typy aktivit; 2. pracovní prostředí, předmět, prostředek, pracovní podmínky, umístění pracoviště; 3. studijní ambice, mzda a podnikání; 4. profese – TOP profese Zlínského kraje; 5. zájmy – RIASEC, školní předměty; 6. kariérové výsledky – ZŠ, druhy SŠ, certifikáty; 7. dovednosti – co umí, v čem se chce rozvíjet – měkké dovednosti; 8. nezbytné identifikační údaje – zda je žákem ZŠ nebo SŠ, pohlaví, okres. Dotazník je k použití zdarma všem návštěvníkům Průvodce kariérou.

Pro vzdělávání pedagogických pracovníků v kariérovém poradenství byl vytvořen vzdělávací program, který je akreditovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Do tohoto programu „Vzdělávání školních kariérových poradců“ je přihlášeno 68 pedagogických pracovníků, kteří se v něm vzdělávají formou seminářů a workshopů v oblasti kariérového poradenství, diagnostiky, psychologie, finanční gramotnosti, trhu práce, marketingu a mnoha dalších. (Harmonogram vzdělávacího programu v příloze P II) Od ledna 2019 do června 2020 absolvují účastníci 110 vyučovacích hodin. Podmínkou

úspěšného absolvování vzdělávacího programu a obdržení osvědčení je zpracování závěrečné práce na téma „Já, kariérový poradce“ nebo „Kariérové poradenství v naší škole“ a minimálně 80% účast na seminářích. Důležitou součástí vzdělávání je také výměna zkušeností pedagogických pracovníků z jednotlivých škol a sdílení tzv. dobré praxe.

Další aktivitou CKP je pořádání diskuzních platforem pro pedagogické pracovníky i odbornou veřejnost. Do dnešního dne se uskutečnily diskuzní platformy na téma: Diagnostické metody v kariérovém poradenství, Kariérové poradenství v zahraničí, Priority Zlínského kraje v oblasti kariérového poradenství, Představení diagnostických/poradenských nástrojů pro žáky základních a středních škol používaných Informačním a poradenským střediskem Úřadu práce při volbě povolání.

Specialistky CKP také zpracovaly metodický materiál pro práci kariérových poradců, který bude distribuován do všech škol Zlínského kraje a bude rovněž umístěn na webu Průvodce kariérou.

„Komu je práce radostí, pro toho je život štěstím.“

Maxim Gorkij, ruský spisovatel 1868 - 1936

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUM

V praktické části naší diplomové práce budeme pokračovat ve zjišťování **stavu kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji**. Výzkumem chceme především zjistit potřeby kariérových poradců na základních školách. Po zjištění všech aktivit a potřeb jednotlivých kariérových poradců budeme schopni lépe sestavit vzdělávací a podpůrné programy pro tyto poradce. Poradci pak budou dále poskytovat komplexnější poradenství žákům osmých a devátých tříd, a tím jim usnadní rozhodování o jejich další profesní dráze. Správně zvolená střední škola také významným způsobem snižuje riziko předčasných odchodů ze vzdělávání.

4.1 Výzkumný problém

Výzkumným problémem této diplomové práce je stav kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji. Zajímavé je porovnání kariérového poradenství v zahraničí, v našem případě ve Finsku a částečně také v Austrálii. My zkoumáme kariérové poradce, kteří jsou většinou výchovnými poradci, a na samotné kariérové poradenství jim nezbývá mnoho času. Po přesné identifikaci problému a nedostatků v kariérovém poradenství na základních školách, které chceme zjistití tímto výzkumem, můžeme teprve hledat správná řešení.

4.2 Výzkumné cíle

Hlavním cílem výzkumu je zjistit, jaký je stav kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji. Jakou metodiku, návod nebo zdroj informací kariéroví poradci využívají.

Díličními cíli je zjistit:

Kolik hodin věnuje školní výchovný (kariérový) poradce kariérovému poradenství. S jakými poradenskými centry v rámci kariérového poradenství pracuje. Jakou další podporu školní

kariéroví poradci potřebují. Zda mají výchovní (kariéroví) poradci potřebu dalšího vzdělávání v této oblasti.

4.3 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky jsme stanovili na základě výzkumných cílů.

Hlavní výzkumná otázka:

Využívají kariéroví poradci v současné době při své práci nějakou metodiku, návod, zdroj informací?

Díličí výzkumné otázky:

Kolik hodin věnují kariéroví poradci průměrně měsíčně kariérovému poradenství ve škole v současné době?

Spolupracují kariéroví poradci při výkonu své činnosti s některými poradenskými centry? Využívají služeb těchto zařízení?

O jaké další informace z kariérového poradenství mají kariéroví poradci zájem?

5 POJETÍ VÝZKUMU, VÝZKUMNÝ SOUBOR A VÝZKUMNÁ METODA

Pro naši práci jsme zvolili kvantitativně orientovaný pedagogický výzkum. Hlavním důvodem je množství respondentů, které jsme potřebovali oslovit a fakt, že potřebujeme zjistit aktuální stav kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji, tedy popsat problém. Proto budeme zpracovávat deskriptivní výzkum a nebudeme stanovovat hypotézy.

5.1 Výzkumný soubor

Výzkumným souborem jsou výchovní poradci na úplných základních školách ve Zlínském kraji zřizované obcemi. Úplnou školou se rozumí škola s prvním i druhým stupněm vzdělávání. Těchto škol je ve Zlínském kraji 128. V okrese Kroměříž je 22 úplných základních škol, v okrese Uherské Hradiště 34, v okrese Vsetín 36 a v okrese Zlín je 36 úplných základních škol zřizovaných obcemi.

5.2 Výzkumná metoda

Jako techniku sběru dat jsme použili dotazníkové šetření, které nám umožní získat větší množství dat od velkého výzkumného souboru. Nevýhodou této metody je hlavně nemožnost vysvětlit hlouběji svoji odpověď nebo nutná volba z několika odpovědí, které jsou na výběr.

V aplikaci Formuláře Google jsme vytvořili dotazník. Tento nástroj je uživatelsky velice přívětivý, přehledný a pro respondenty snadný na vyplnění. Aplikace také nabízí jednoduché základní vyhodnocení dotazníku. Dotazník obsahuje 20 položek.

První až třetí otázka jsou identifikační s možností tyto otázky nevyplnit, čímž se dotazník stává anonymním. Většina respondentů tyto otázky opravdu nevyplnila, takže jsme i se všemi ostatními dotazníky pracovali jako s anonymními a nemělo smysl dále sledovat např. kolik škol z jednotlivých okresů má stejný problém. Pouze čtyři otázky jsou uzavřené, zbytek otázek je otevřených.

Respondenty jsme oslovovali e-mailem s odkazem na dotazníkový formulář. Ze 128 odeslaných dotazníků se nám vrátilo 86 vyplněných dotazníků, což je 67 %. Kompletní dotazník je v příloze P III.

6 VÝSLEDKY VÝZKUMU A INTERPRETACE DAT

V této kapitole uvádíme výsledky výzkumu s jednoduchým grafickým zpracováním a komentářem autorky výzkumu. Budeme postupovat po jednotlivých položkách dotazníku tak, jak na něj odpovídali respondenti.

Položka č. 1:

Vaše jméno, příjmení, titul (nepovinný údaj)

Položka č. 2:

Škola, na které působíte (nepovinný údaj)

Položka č. 3:

Kontaktní e-mail (nepovinný údaj)

První tři položky jsou identifikační s možností odpověď nevyplnit. Naším cílem bylo dát respondentům možnost zpětné vazby od tazatele, neboť kromě toho, že odpovědi byly použity pro tuto diplomovou práci, jsou i důležitým zdrojem informací pro Centrum kariérového poradenství. Z došlých vyplněných dotazníků bylo 80 % anonymních, proto bereme nadále celý dotazník jako anonymní.

Původně byl dotazník určen středním i základním školám, abychom porovnali potřeby v kariérovém poradenství mezi základními a středními školami. Nakonec jsme se rozhodli zahrnout do výzkumu pouze základní školy, proto položka č. 5 **Typ školy, na které působíte** ztratila smysl a dále s ní nepracujeme.

Položka č. 4 zjišťuje aprobaci výchovných/kariérových pracovníků na základních školách

Tabulka 1 Aprobace výchovných/kariérových poradců

Aprobace	Absolutní četnost	Relativní četnost
Tělesná výchova	8	6
Přírodopis	9	7
Český jazyk	15	12
Dějepis	8	6
Základy společenských věd	13	10
Zeměpis	9	7
Matematika	14	11
Fyzika	5	4
Chemie	9	7
Ruský jazyk	4	3
Anglický jazyk	7	5
Informatika	1	1
Výtvarná výchova	2	2
Pracovní činnost	4	3
Občanská výchova	6	5
Výchova ke zdraví	5	4
Školní psycholog	2	2
Speciální pedagog	4	3
Asistent pedagoga	1	1
Učitelství SVP	1	1
Německý jazyk	2	2
Celkem	129	100

Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že se kariérovému poradenství na školách věnují všichni pedagogičtí pracovníci bez rozdílu jejich zaměření. Předpokládali jsme, že se kariérovému poradenství budou ve větší míře věnovat vyučující předmětů Občanská výchova, Základy společenských věd, příp. Český jazyk. Tento předpoklad se potvrdil jen částečně.

Položku č. 5 jsme v textu výše uznali za irelevantní vzhledem k tomu, že jsme původně počítali s výzkumem na základních i středních školách Zlínského kraje. Brzy po začátku výzkumu jsme se však rozhodli oslovit pouze základní školy ve Zlínském kraji zřizované obcemi a s položkou č. 5 tedy dále nepracujeme.

Položka č. 6 nás seznamuje s dalšími aktivitami, kterým se výchovný/kariérový poradce na škole věnuje.

Tabulka 2 Další pracovní aktivity ve škole

Další pracovní aktivity	Absolutní četnost	Relativní četnost
Třídní učitel	49	39
Výchovný poradce	49	39
Metodik prevence	12	10
Zástupce ředitele	7	6
Školní psycholog	1	1
Koordinátor inkluze	1	1
Koordinátor EVVO	1	1
Kariérový poradce	3	2
Ředitelka	1	1
Vedoucí relaxačního kroužku	1	1
Požární preventista	1	1
Celkem	126	100

Ve většině případů je výchovný poradce také třídním učitelem. Třídnictví se u jednotlivých učitelů pravidelně střídá, takže se mu nelze vyhnout. Výchovnému poradci nabízí více času, který může strávit se svojí třídou, lépe žáky poznat a zařadit různé aktivity z kariérového poradenství i do třídnických hodin. Na druhé straně ubírá výchovnému poradci čas, který by mohl věnovat jiným žákům z ostatních tříd.

Položka č. 7 – Délka praxe v činnosti výchovného nebo kariérového poradce.

Tabulka 3 Délka praxe v činnosti kariérového/výchovného poradce

Délka praxe výchovného nebo kariérového poradce v letech	Absolutní četnost	Relativní četnost
0 - 1 rok	8	9
1 rok	6	7
2 roky	15	17
3 roky	8	9
4 roky	2	2
5 let	2	2
6 let	5	6
7 let	4	5
8 let	7	8
9 let	1	1
10 let	8	9
11 let	2	2
12 let	5	6
15 let	6	7
18 let	1	1
20 let	3	3
25 let	1	1
26 let	1	1
28 let	1	1
Celkem	86	100

Z doložených odpovědí lze vyčíst velké rozdíly v praxi jednotlivých kariérových poradců. Část respondentů byla zároveň účastníky Vzdělávání školních kariérových poradců. Někteří se na dráhu kariérového poradce teprve chystali, jiní přebírali tuto činnost od starších kolegů/kolegyň, kteří odcházejí do důchodu.

Položka č. 8 – Absolvoval/a jste vzdělávání pro kariérové poradce?

Graf 1 – Absolvované vzdělávání pro kariérové poradce

Tabulka 4 Typ absolvovaného vzdělávání pro kariérové poradce

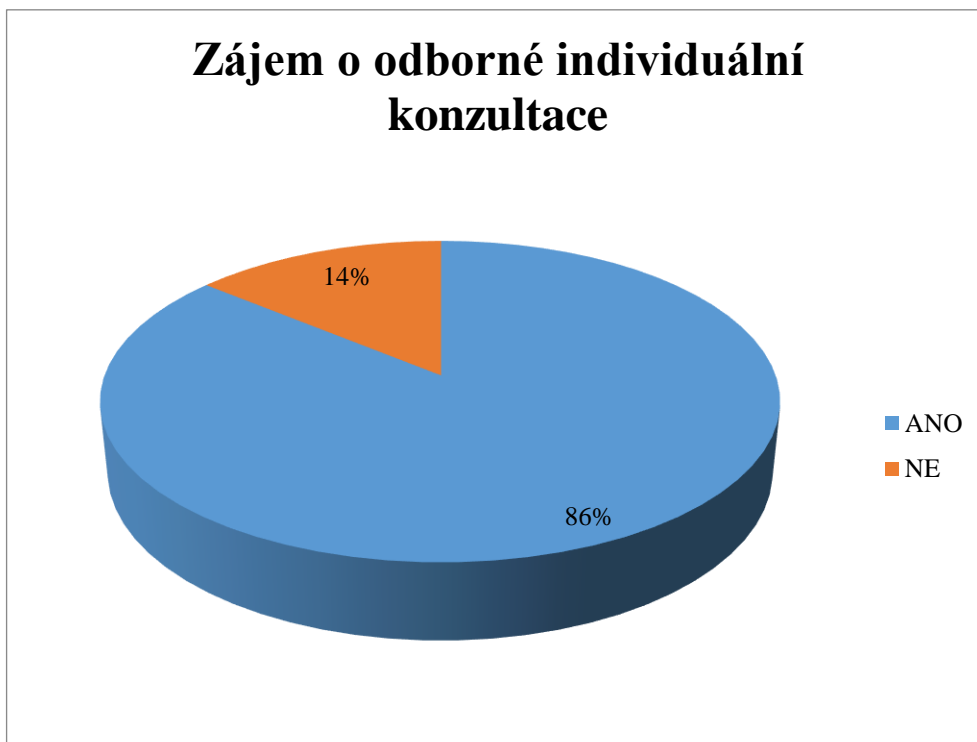
Typ absolvovaného vzdělávání pro kariérové poradce	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vzdělávání školních kariérových poradců	8	22
Metodik prevence	1	3
V rámci studia výchovného poradenství	20	54
Jednorázové kurzy	2	5
Samostudium	1	3
E-learning	3	8
DVPP - šablony	2	5
Celkem	37	100

Více než polovina respondentů (57 %) neabsolvovala žádné vzdělávání pro kariérové poradce. Kariérové poradenství jako samostatný studijní obor doposud neexistuje. Hodně se touto problematikou zabývá výchovné poradenství, protože součástí výchovného poradenství je i kariérové poradenství. Výchovní poradci jsou na školách natolik vytíženi, že je snahou škol oddělit výchovné a kariérové poradenství. Proto se hledají způsoby, jak kariérovým poradcům předat kompetence ke kvalitnímu provádění kariérového poradenství. Jedním ze způsobů je i Vzdělávání školních kariérových poradců, které provádí Centrum kariérového poradenství prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání resp. Implementace krajského akčního plánu.

Položka č. 9 a 10 nabízí prostřednictvím CKP odborné individuální konzultace ke kariérovému poradenství (č. 9) a souviselé akreditované vzdělávání školních kariérových poradců (č. 10)

Graf 2 – Zájem o individuální konzultace

Graf 3 – Zájem o souviselé akreditované vzdělávání školních kariérových poradců

Položky č. 11 – 20 jsou otevřené, s výjimkou položky č. 15, která je uzavřená.

Položka č. 11 – O jaké další informace z oblasti kariérového poradenství máte zájem?

Nejčastější odpovědi bylo:

- nabídky, kontakty ke kariérovému poradenství (20x),
- databáze zaměstnavatelů (20x),
- databáze nových oborů na středních a vysokých školách (8x),
- exkurze do škol (10x),
- exkurze do firem (15x),
- nabídky práce (10x),
- vývoj na trhu práce,
- možnosti dalšího studia,
- kariérový koučink,
- jaké dokumenty je třeba vést ve školním kariérovém poradenství,
- volně dostupné dotazníky pro žáky,
- metodika práce s žáky včetně motivace ke studiu,
- možnosti studia v zahraničí,
- podnikání.

Potřeby v oblasti kariérového poradenství jsou různorodé, nejčastěji se opakují databáze zaměstnavatelů a exkurze do škol a firem. Nový webový portál Průvodce kariérou, který vznikl v rámci činnosti CKP, nabízí většinu těchto informací. Je náplní práce dobrého kariérového poradce, aby si neustále další potřebné informace dohledával a aktualizoval.

Položka č. 12 – Jaké kompetence (vlastnosti, schopnosti, dovednosti) ke kvalitně zvládnuté práci kariérového poradce chcete dále rozvíjet?

Touto otázkou jsme chtěli poznat potřeby kariérových poradců v oblasti měkkých dovedností, abychom mohli poskytovat konzultace na míru a sestavit další vzdělávání dle aktuálních potřeb kariérových poradců.

Nejpotřebnější kompetencí je dle kariérových poradců schopnost dobré komunikace s žáky a především rodiči. Často se stává, že komunikace s rodiči je mnohem větší problém než se samotným žákem. Kromě komunikace a empatie chtějí kariéroví poradci dále rozvíjet především:

- vstřícnost,
- empatii,
- manažerské dovednosti,
- organizace času,
- správné oslovení a komunikace se zaměstnavateli, ÚP (aby byli ochotni spolupracovat se školou),
- orientace v nabídkách,
- revize dat,
- jak správně motivovat žáky,
- krizová komunikace,
- schopnost usměrňování,
- umět vést klienta k samostatnosti, odpovědnosti,
- podporovat sebedůvěru žáka,
- kreativita,
- práce se třídou.

Položka č. 13 a 14 zjišťuje, kolik hodin věnuje kariérový poradce měsíčně kariérovému poradenství (č. 13) a kolik hodin by se měl (chtěl) kariérovému poradenství věnovat ideálně (č. 14)

V současné době se individuálnímu kariérovému poradenství nevěnuje programově žádný kariérový poradce. V ojedinělých případech si najde čas na konkrétního žáka a probere s ním jeho situaci, ale jde o jednotlivé případy. Nikde nejsou vyhrazeny např. hodiny individuálního kariérového poradenství. Rozptýl se proto pohybuje od 2 hodin za měsíc až po 30 hodin za měsíc. Tato otázka by potřebovala spíše kvalitativní šetření. Z odpovědí je zřejmé, že někteří poradci zahrnují do součtu hodin veškerou činnost, která souvisí s kariérovým poradenstvím od hodin Člověk a svět práce, exkurzí do firem, do škol, návštěvu Úřadu práce až po informace před podáním přihlášek na střední školy. Jiní poradci do hodin započítávají zřejmě jen jednotlivé hodiny (většinou třídnické) k volbě dalšího vzdělávání. Většina kariérových poradců vidí jako problém nízkou hodinovou dotaci pro tuto činnost a praktickou neexistenci individuálního kariérového poradenství.

Nejčastější představa o ideální časové dotaci na kariérové poradenství jsou asi čtyři hodiny týdně napříč všemi předměty, které žáci ve škole absolvují.

Položka č. 15 je uzavřená. Měli byste zájem o provedení auditu v oblasti postupů a systému kariérového poradenství ve Vaší škole?

Graf 4 – Zájem o audit

86 % kariérových poradců má zájem o individuální konzultace ke kariérovému poradenství, proto bylo překvapením, že 94 % respondentů nemá zájem o audit v oblasti kariérového poradenství. Vysvětlením by mohlo být špatné užití slova audit a strach z této představy. Otázka mohla znít, zda mají zájem o přezkoumání současného stavu kariérového poradenství na škole a doporučení vhodných opatření.

Položka č. 16 je opět otevřená a zjišťuje, zda mají respondenti zájem o akce pořádané CKP a o jaké další aktivity mají zájem.

86 % respondentů navštěvuje akce pořádané nebo podporované CKP.

Akce, o které mají respondenti největší zájem jsou:

- pracovní burzy,
- dny otevřených dveří SŠ, VŠ,
- exkurze do firem,
- návštěva Úřadu práce, Živnostenského úřadu,
- burzy škol,
- veletrh vzdělávání,
- přednášky pro žáky,
- diskuzní platformy,
- workshopy z oblasti kariérového poradenství,
- přehlídka SŠ.

Položka č. 17 – Používáte při své práci kariérového poradce v současné době nějakou metodiku, návod, zdroj informací? Uveďte, prosím, jakou.

Přehled odpovědí na tuto otázku je opět velmi široký. Mezi nejčastější odpovědi patřilo:

- infoabsolvent.cz,
- portály zkoly (zkola.cz),
- metodický portál Plzeňského kraje,
- materiály nakladatelství Raabe,
- Atlas školství,
- publikace kariérního poradenství společnosti VISC,
- rukověť výchovného poradce,
- časopis Školní poradenství v praxi,
- skripta k volbě povolání,
- zájmové dotazníky profesní a studijní orientace PhDr. Mezera,
- metodické materiály doporučené PPP,
- studium kariérových poradců,
- informace ze studia – škálování, strom života, karty,
- smart-course.cz,
- náborové akce škol, letáky,
- metodika a pracovní listy vydané Ústí nad Labem, nakladatelství Hněvín,
- pracovní listy, proskoly.cz, cermat.cz, scio.cz,
- kariérní portfolio,
- diagnostické nástroje – Test profesních zájmů a B-I-T,
- výstavy a veletrhy,
- zkušenosti kolegů, příklady dobré praxe,
- monitorzk.cz.

Položka č. 18 - Spolupracujete při výkonu své činnosti s některými poradenskými centry?

Poradenských center v této oblasti není mnoho, proto se odpovědi opakovaly:

- KPPP (Krajská pedagogicko-psychologická poradna),
- IPS ÚP,
- ŠPZ (Školské poradenské zařízení),
- MOST,
- Poradna pro ženy a dívky,
- SPC (Speciálně pedagogické centrum),
- VISC,
- OHK Kroměříž (Okresní hospodářská komora),
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež,
- školní psycholog.

Položka č. 19 – Jaká témata na diskuzních platformách pořádaných CKP byste uvítali?

- Náměty do výuky Volby povolání;
- Uplatnění absolventů na trhu práce;
- Směrování žáků na řemeslné obory;
- Klíčové profese;
- Jak připravit žáky na pracovní pohovor;
- Seznámení s bilanční diagnostikou;
- Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání;
- Workshop s pracovníky ÚP;
- Motivace ke studiu, co s nevhodně zvoleným oborem studia;
- Práce s nerozhodnutými žáky, dialog s rodiči přeceňujícími své děti;
- Budování lidského kapitálu.

Položka č. 20 – Jakou další podporu od Centra kariérového poradenství uvítáte?

Dotazník pro tuto diplomovou práci slouží zároveň jako podklad a průzkum pro další práci Centra kariérového poradenství. Respondenti mají zájem o tyto další materiály, aktivity, činnosti:

- Praktické ukázky – např. vedení rozhovoru, rozbor profesních dotazníků;
- Otázky při kariéřním rozhovoru;
- Prosazení více času (hodin) na práci kariérového poradce;
- Znovuzprovoznění webu zkariera.cz;
- Materiály, odkazy, videa;
- Setkávání kariérových poradců s cílem předávání zkušeností;
- Seznam činností výchovných a kariérových poradců, tipů a nápadů napsaných v publikaci;
- Aktualizace nabídky škol, nabízených oborů, vývoj poptávky po zaměstnání;
- Uplatnitelnost profesí na trhu práce;
- Náhledy formulářů – jak má vypadat životopis, žádost o místo;
- Zaměření na motivaci žáků ke studiu;
- Pracovní obory budoucnosti;
- Databáze odborníků na přednášky v oboru;
- Učební materiály, metodiky, skripta;
- Návštěvy odborníků ve škole;
- Databáze firem, kam lze chodit na exkurze – poznávání profesí;
- Možnost získání prostředků – pro preventivní program, pro inkluze, pro diagnostické materiály;
- Legislativní úpravy pro činnost KP na škole;
- Aktuality.

6.1 Diskuze a závěry výzkumného šetření

Cílem a motivací k provedení tohoto výzkumu bylo zjistit stav kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji.

Důležité bylo zjistit, jakou metodiku, materiály a zdroje kariéroví poradci využívají při své práci. Na trhu je už celkem uspokojivé množství materiálů, které si kariéroví poradci pořizují podle svých preferencí, rad od zkušenějších kolegů i dostupnosti. Oblíbené jsou různé internetové portály, kde se dá stáhnout i mnoho materiálů bezplatně. Tím byla zodpovězena hlavní výzkumná otázka, která je dobrým přehledem o aktuálním metodickém základu kariérových poradců. Poradci také vědí o poradenských zařízeních, se kterými dle potřeby spolupracují.

První dílčí výzkumná otázka na počet hodin, **kolik hodin věnuje kariérový poradce měsíčně kariérovému poradenství**, se minula účinkem. Podle získaných odpovědí je zřejmé, že někteří poradci započítávali do této odpovědi jen hodiny, které sami provádějí, jiní celkový počet kariérového poradenství celého učitelského sboru. Někdo započítával i různé exkurze apod. Rozptyl byl natolik velký, že ani průměrné číslo není vypovídající. Každopádně většina poradců vidí počet hodin, který v současné době věnují kariérovému poradenství, jako nedostatečný.

Další dílčí výzkumná otázka zkoumala, **zda kariéroví poradci spolupracují s poradenskými centry a která to jsou.** Poradenských center v této oblasti není mnoho a z odpovědí je zřejmé, že kariéroví poradci o těchto centrech vědí a spolupracují s nimi. Nejvíce využívaná a zároveň i nejlépe hodnocená jsou Informační a poradenská centra Úřadu práce. IPS jsou součástí Úřadu práce v každém okresním městě (ve Zlínském kraji je to Zlín, Vsetín, Kroměříž a Uherské Hradiště) a dojíždějí sem učitelé se svými žáky i ze vzdálenějších škol.

Třetí dílčí výzkumná otázka: **O jaké další informace z kariérového poradenství máte zájem?** je spolu s odpověďmi na otázku Jaké kompetence (vlastnosti, schopnosti, dovednosti) ke kvalitně zvládnuté funkci kariérového poradce chcete dále rozvíjet? důležitým zdrojem informací pro další činnost Centra kariérového poradenství, které bude i v dalším období nabízet vzdělávání, síťování a podporu školním kariérovým poradcům. Kariéroví poradci si velice dobře uvědomují, že musí informace neustále aktualizovat a třídit, sledovat vývoj na trhu práce a být v kontaktu s dalšími poradenskými centry.

Z dalších položek jsme se dozvěděli, že kariéroví poradci mají zájem o další vzdělávání, raději souvislé, systematické. V současné době se každý může přihlásit na různé jednorázové kurzy, které však řeší vždy jen část z kariérového poradenství. Zkušenější kariéroví poradci si vyhledávají již jen jednotlivé kurzy a soustředí se na oblast, ve které cítí svoje rezervy. Začínající kariéroví poradci pak hledají ucelenější vzdělávání, nastavení pravidel a systému poradenství na svojí škole.

Překvapením byl nezájem o audit kariérového poradenství na škole. Zvolili jsme slovo audit, které vystihuje celý soubor činností. Zjištění aktuálního stavu, kontrolu, posouzení možností konkrétní školy, kompetence příslušných pracovníků, nastavení pravidel a podporu zainteresovaných pracovníka. Většina respondentů se nejspíš zalekla výrazu „audit“, který máme spojený hlavně s hloubkovou kontrolou a nepříjemnostmi.

V oblasti kariérového poradenství proběhlo již několik výzkumů. Bohužel u všech výzkumů, které jsem měla možnost studovat, byli výzkumným souborem žáci, tedy příjemci kariérového poradenství. Náš výzkum byl zaměřen na poskytovatele kariérového poradenství – kariérové poradce. Cílem bylo především zjistit potřeby kariérových poradců.

Výzkum zaměřený na kariérové poradce se v současné době chystá na Masarykově univerzitě v Brně. Pak bude určitě zajímavé srovnání těchto dvou výzkumů.

ZÁVĚR

V této diplomové práci jsme se zabývali kariérovým poradenstvím na základních školách ve Zlínském kraji.

V roce 2006 vyšla poprvé kniha Zygmunta Baumana **Tekuté časy**, ve které autor pojednává o tekuté modernitě, která proměnila naše uvažování o současném světě. Bauman zkoumá zdroje nejistoty, která utváří naše životy dnes. O deset let později uveřejnilo Světové ekonomické fórum zprávu **Buducnost pracovních míst a dovedností**, v níž je nejistota ještě nejistější. A my máme za úkol (rodiče, učitelé, kariéroví poradci) připravit děti na svět, který se neustále mění a vyvíjí (což dělal vždy), ale informace, že 65 % dětí bude pracovat v profesích, které ještě vůbec neexistují, přece jen překvapí.

V této diplomové práci jsme se proto jen stručně zmínili o vzniku a vývoji kariérového poradenství, funkci výchovného a kariérového poradce a desateru, kterého by se měl dobrý kariérový poradce držet. Velmi zajímavé je srovnání kariérového poradenství v severských zemích (konkrétně ve Finsku) a u nás. U nás stále převládá názor, že škola má pouze vzdělávat. Ale škola je také místo, které žáka vychovává a formuje, kde by se měl žák cítit dobře, bezpečně, být respektován a podporován. To se ve Finsku daří a díky tomu nemají problém s předčasnými odchody ze vzdělávání. Na základních školách ve Finsku je kromě vyučujících celý tým podpůrných pracovníků, díky kterým se žáci ve škole cítí dobře, těší se do ní a nemají důvod do školy nechodit. Hodiny věnované sebepoznání a kariérovému poradenství pak usnadňují volbu dalšího vzdělávání a nestává se často, že žák (student) odchází ze střední školy proto, že si špatně zvolil školu, která ho nebaví nebo kterou nezvládá.

Protože pracuji na krajském úřadě, snažili jsme se v této práci přiblížit aktivity Zlínského kraje v oblasti vzdělávání a kariérového poradenství prostřednictvím Krajského akčního plánu a Implementace krajského akčního plánu. A díky praktické části této diplomové práce, ve které jsme zkoumali stav kariérového poradenství na základních školách ve Zlínském kraji a potřeby kariérových poradců, můžeme lépe porozumět situaci a pokusit se ji ovlivnit ve prospěch kariérových poradců a hlavně žáků, kteří procházejí našimi školami.

Tuto diplomovou práci dokončuji v době nouzového stavu v České republice, který byl vyhlášen z důvodu koronavirové pandemie. Celý moderní svět prochází velkou krizí a zkouškou nás všech. Když jsem práci začínala psát, neměla jsem ani tušení, jak se ona nejistota a tekutost časů projeví.

V tomto jarním období by měla vrcholit příprava na přijímací zkoušky pro žáky základních i středních škol, příprava na maturity, na státní závěrečné zkoušky. Všichni doufáme, že se svět zase brzy vrátí k normálu. Líbí se mi myšlenka a přístup, že tato krize (každá krize) je nejen hrozba, ale může být výzvou a šancí. Nemusíme se vracet k předchozímu stavu, ale posunout se dál. Ukázaly se možnosti vzdělávání na dálku, které tu už dávno byly, ale nevyužívali jsme je. Srovnáme si hodnoty. Budeme připraveni na změny. Právě teď si každý může objevit své dřímající talenty. Talenty, které nám pomohou jen zvládnout nelehkou situaci a zabavit se doma. Ale i talenty, díky kterým můžeme pomoci svému okolí. Organizační talent, kreativita, zručnost, solidarita, ...

Cíl diplomové práce byl splněn. Získali jsme mnoho užitečných poznatků od respondentů, které budou využity k další práci a poskytování služeb Centra kariérového poradenství.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BABANOVÁ, Anna et al. *Volba povolání bez předsudků*. Praha: Dům zahraniční spolupráce, 2014. ISBN 978-80-88153-02-3.
- [2] BARTONÍČKOVÁ, Monika. *Kariérový koučink*. Praha: Alfa Publishing, 2007. ISBN 978-80-86851-51-8.
- [3] BĚLOHLÁVEK, František. *Osobní kariéra*. Praha: Grada, 1994. ISBN 80-7169-083-X.
- [4] BENEŠ, Milan. *Idea vzdělávání v dnešní společnosti*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. ISBN 80-86432-40-8.
- [5] BERANOVÁ, Eva. *Metodický průvodce výchovného poradce: praktické náměty pro výchovné a kariérové poradce na základních školách*. Praha: Raabe, 2014. ISBN 978-80-7496-090-1.
- [6] BOČKOVÁ, Věra. *Vzdělávání – průvodní jev života*. Olomouc: Andragogé, 2002. ISBN 80-244-0441-9.
- [7] BRABCOVÁ, Jana a kol. *Plav! aneb průvodce absolventa SŠ přípravou na reálný život*. Plzeň: Grafia, 2016. ISBN 978-80-87046-70-8.
- [8] ČAKRT, Michal. *Typologie osobnosti: volba povolání, kariéra a profesní úspěch*. Praha: Management Press, 2010. ISBN 978-80-7261-220-8.
- [9] DRAPELA, Victor J. a Vladimír HRABAL a kol. *Vybrané poradenské směry: Teorie a strategie*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-011-4.
- [10] DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Slovník pojmů k řízení lidských zdrojů*. Praha: C.H.Beck, 2004. ISBN 80-7179-468-6.
- [11] HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.
- [12] HAVLOVÁ, Jitka. *Profesní dráha ve 20. století. Úvod do sociologie povolání*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-220-6.
- [13] HELUS, Zdeněk. *Sociální psychologie pro pedagogy*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1168-3.
- [14] HLAĐO, Petr. *Profesní orientace adolescentů: Poznatky z teorií a výzkumů*. Brno: Konvoj, 2012. ISBN 978-80-7302-165-8.

- [15] HLAĎO, Petr a Jitka MICHALICOVÁ. *Kroky k povolání (praktické náměty pro výchovné a kariérové poradce na základních školách)*. Praha: Raabe, 2014. ISBN 978-80-7496-088-8.
- [16] HOŘÁNKOVÁ, Vlasta et al. *Metodická příručka poradce pro volbu povolání*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. ISBN 80-85850-21-4.
- [17] CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [18] JANDOUREK, Jan. *Slovník sociologických pojmů*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3679-2.
- [19] KATRŇÁK, Tomáš. *Odsouzení k manuální práci: vzdělanostní reprodukce v dělnické rodině*. Praha: Slon, 2004. ISBN 80-86429-29-6.
- [20] KELLER, Jan a Lubor TVRDÝ. *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: Slon, 2008. ISBN 978-80-86429-78-6.
- [21] KNOTOVÁ, Dana. *Školní poradenství*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4502-2.
- [22] KOŠTÁLOVÁ, Helena a Markéta CUDLÍNOVÁ. *Praktický průvodce kariérového poradce pro 21. století*. Praha: EKS, 2015. ISBN 978-80-87993-01-9.
- [23] KOŠTÁLOVÁ, Helena et al. *Spokojený kariérový poradce*. Praha: EKS, 2018. ISBN 978-80-87993-05-7.
- [24] MEZERA, Antonín. *Pro jaké povolání se hodím? : jak si vybrat střední a vyšší odbornou školu a snad i budoucí povolání*. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-2395-9.
- [25] PATTONOVÁ, Wendy a Mary McMAHONOVÁ. *Kariérový rozvoj a systémová teorie. Propojení mezi teorií a praxí*. Praha: Centrum Euroguidance. Dům zahraniční spolupráce, 2015. ISBN 978-80-88153-04-7.
- [26] PUGNEROVÁ, Michaela. *Profesionální orientace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1198-9.
- [27] PUNCH, Keith F. *Úspěšný návrh výzkumu*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-468-7.
- [28] RABUŠICOVÁ, Milada a Ladislav RABUŠIC. *Učíme se po celý život?* Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-20-210-4779-2.

- [29] STRÁDAL, Jiří a kol. *Návrh koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství*, Praha: NÚV, 2013.
- [30] STRÁDAL, Jiří a Zdeňka NOUZOVÁ. *Příprava žáků pro profesní orientaci: metodická příručka pro učitele základních škol*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. ISBN 80-85850-20-6.
- [31] SVOBODOVÁ, Dagmar. *Profesní poradenství*. Praha: GRADA, 2015. ISBN 978-80-247-5092-7
- [32] ŠŤASTNOVÁ, Pavlína a Petra DRAHOŇOVSKÁ. *Jak žáci základních a středních škol vybírají svou další vzdělávací nebo pracovní kariéru*. Praha: NÚV, 2012.
- [33] VENDEL, Štefan. *Kariérní poradenství*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1731-9.
- [34] VOSMIK, Miroslav. *Inkluze a kariérové poradenství*. Praha: Raabe, 2018. ISBN 978-80-7496-357-5.
- [35] WALTEROVÁ, Eliška, David GREGER a Jiřina NOVOTNÁ. *Volba střední školy ve vzdělávací dráze žáků*. Brno: Paido, 2009. ISBN 978-80-7315-178-2.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [1] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání*. ©2020 [cit. 2020-1- 23]. Dostupné z: <https://opvvv.msmt.cz/vyzva/vyzva-c-02-18-063-sablony-ii-mimo-hlavni-mesto-praha-verze-1/text-vyzvy.htm>
- [2] Národní informační centrum pro mládež: *Inspiromat* [online]. ©2019 [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: http://www.nicm.cz/files/inspiromat_cislo_1_rocnik_2017.pdf
- [3] Národní soustava kvalifikací: *Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu* [online]. ©2019 [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <http://www.narodnikvalifikace.cz>
- [4] Národní soustava povolání: *Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu* [online]. ©2019 [cit. 2019-12-20]. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/karierovy-poradce-pro-vzd>
- [5] Úřad práce ČR: *Informační a poradenské středisko*. ©2020 [cit. 2020-1- 23]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/poradenske-cinnosti-ips>
- [6] World Economic Forum: *The Future of Jobs and Skills* [online]. ©2019 [cit. 2019-12-20] Dostupné z: http://reports.weforum.org/future-of-jobs-2016/chapter-1-the-future-of-jobs-and-skills/?doing_wp_cron=1576925231.1822071075439453125000
- [7] Zlínský kraj: *Krajský akční plán rozvoje vzdělávání* [online]. ©2019 [cit. 2019-12-29] Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani-cl-4067.html>)

LEGISLATIVA

- [1] ČESKO, 2004. Zákon ze dne 24. září 2004 o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky č. 563/2004. Částka 190.
- [2] ČESKO, 2004. Zákon ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: Sběrka zákonů České republiky č. 561/2004. Částka 190.
- [3] ČESKO, 2005. Nařízení vlády ze dne 26. ledna 2005 o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. In: Sběrka zákonů České republiky č. 75/2005. Částka 21.

[4] ČESKO, 2005. Vyhláška ze dne 9. února 2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. In: Sbírka zákonů České republiky č. 72/2005. Částka 20.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CKP	Centrum kariérového poradenství
ČJ	Český jazyk
ČR	Česká republika
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
ICT	Informační a komunikační technologie
IKAP	Implementace Krajského akčního plánu
IPS ÚP	Informační a poradenské středisko Úřadu práce
KAP	Krajský akční plán
KP	Kariérové poradenství
MAT	Matematika
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NSK	Národní soustava kvalifikací
NSP	Národní soustava povolání
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
Sb.	Sbírka
SŠ	Střední škola
ÚP	Úřad práce
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZŠ	Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Dominantní vlivy ve věku ukončení školní docházky	23
Obrázek 2 Wellbeing	29

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulka 1 Aprobace výchovných/kariérových poradců	45
Tabulka 2 Další pracovní aktivity ve škole	46
Tabulka 3 Délka praxe v činnosti kariérového/výchovného poradce.....	47
Graf 1 Absolvované vzdělávání pro kariérové poradce.....	48
Tabulka 4 Typ absolvovaného vzdělávání pro kariérové poradce	48
Graf 2 Zájem o individuální konzultace	50
Graf 3 Zájem o souvislé akreditované vzdělávání školních kariérových poradců	50
Graf 4 Zájem o audit.....	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Implementace krajského akčního plánu

Příloha P II: Harmonogram Vzdělávání školních kariérových poradců

Příloha P III: Dotazník pro kariérové/výchovné poradce

PŘÍLOHA P I: IMPLEMENTACE KRAJSKÉHO AKČNÍHO PLÁNU

IMPLEMENTACE KRAJSKÉHO AKČNÍHO PLÁNU ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ PRO ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu:

Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008497

Operační program:

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Prioritní osa:

PO 3 - Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Období realizace:

01.04.2018 – 31.08.2020

Příjemce dotace:

Zlínský kraj

Celkový rozpočet:

95 066 123,56 Kč

Financování:

OP Výzkum, vývoj a vzdělávání – 85 %, Státní rozpočet -10 %, Zlínský kraj - 5 %

Všeobecný cíl:

Hlavním (všeobecným) cílem projektu je zkvalitnit vzdělávání ve Zlínském kraji v klíčových oblastech vytyčených Krajským akčním plánem rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje (polytechnické vzdělávání, matematická gramotnost, čtenářská gramotnost, ICT a výuka cizích jazyků) a v kombinaci s kvalitním kariérovým poradenstvím zvýšit šance absolventů na uplatnění na trhu práce.

Specifické cíle projektu:

- Zvýšit kompetence pedagogických pracovníků předškolního vzdělávání v polytechnickém vzdělávání.
- Propojit polytechnické vzdělávací aktivity SŠ se ZŠ a MŠ.
- Vytvořit systém polytechnického vzdělávání pro děti v MŠ a pro žáky 1. až 3. tř. ZŠ.
- Zvýšit kompetence pedagogických pracovníků ve vztahu k polytechnickému vzdělávání, čtenářské a matematické gramotnosti, ICT kompetencím a jazykovému vzdělávání.
- Vytvořit pracovní skupiny pedagogických pracovníků ZŠ a SŠ sloužících k předávání zkušeností, dobrých praxí, metodik a podobně (tzv. pedagogické kabinety) pro předměty ČJ, MAT, ICT a cizí jazyky, fyzika, biologie / přírodopis, chemie.
- Realizovat pravidelná setkání pedagogických kabinetů.
- Implementovat nově získané kompetence do výuky.
- Rozvinout spolupráci zaměstnavatelů a poskytovatelů kariérového poradenství na ZŠ a SŠ a síťování všech klíčových subjektů v oblasti kariérového poradenství.
- Vytvořit nové nástroje a zdroje informací pro školní kariérové poradce, které využijí v procesu kariérového poradenství.
- Vytvořit ucelený systém podpůrných a vzdělávacích aktivit pro školní kariérové poradce vč. metodické podpory.
- Vytvořit podmínky, které umožní žákům snadnější cestu ke správné volbě povolání.
- Podpořit uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce.

Cílové skupiny:

- Děti, žáci a studenti (MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)
- Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení včetně vedoucích pedagogických pracovníků
- Rodiče dětí a žáků
- Veřejnost

Stručný obsah:

Projekt je zaměřen na intervence naplánované v Krajském akčním plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje vedoucí ke zkvalitnění poskytovaného vzdělávání ve školách na území Zlínského kraje, a to zejména v oblastech polytechnického vzdělávání, čtenářské, matematické gramotnosti a vytvoření systému kariérového poradenství. Důraz bude kladen na podporu pedagogických pracovníků, a to formou vzdělávání, síťování, sdílení zkušeností a předávání dobrých praxí a následné implementace ve výuce.

Cílové skupiny:

- Děti, žáci a studenti (MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ)
- Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení včetně vedoucích pedagogických pracovníků
- Rodiče dětí a žáků
- Veřejnost

Klíčové aktivity:

Klíčová aktivita 1: Řízení projektu

Bude vytvořen projektový tým žadatele, který po celou dobu projektu bude dohlížet na plynulou realizaci aktivit a bude zodpovídat za plnění monitor. indikátorů, finanční řízení, efektivní komunikaci mezi partnery. Zároveň bude vytvořen u každého partnera odborný realizační tým, jehož členové se budou různou měrou podílet na realizaci projektu.

- Řízení projektu
- Konference

Klíčová aktivita 2: Polytechnické vzdělávání

Bude zaměřena na:

Vzdělávání lektorů polytechnického vzdělávání pro děti v MŠ a žáky 1. - 3. ročníku ZŠ, ped. pracovníků MŠ a ZŠ (1. - 3. ročníku a žáků a studentů SŠ a VOŠ ped. škol)

Vzdělávání pedagogů SŠ a ZŠ - prostřednictvím pedagogických kabinetů. Nové kompetence budou pedagogové uplatňovat v aktivitách: sdílení dílen, volnočasové aktivity pro žáky ZŠ a SŠ, polytechnické aktivity pro děti v MŠ a pro žáky gymnázií.

- Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechnických disciplín pro lektorskou činnost v MŠ a ZŠ
- Aktivity polytechnického vzdělávání středních škol

Klíčová aktivita 3: Čtenářská a matematická gramotnost

Pro ped. pracovníky ZŠ a SŠ budou realizovány vzdělávací akce, které budou zaměřeny na zvýšení kompetencí ped. pracovníků ve čtenářské a matematické gramotnosti, práci s heterogenní skupinou žáků, nové přístupy, didaktiku a metodiku na témata, která vychází jako potřebná z výzkumu PISA. Vzdělávání ped. pracovníků bude podpořeno realizací aktivit pro žáky ZŠ a SŠ.

- Vzdělávání pedagogických pracovníků pro čtenářskou gramotnost
- Uplatňování nových přístupů ve čtenářské gramotnosti v praxi
- Vzdělávání pedagogických pracovníků pro matematickou gramotnost
- Aplikace matematiky v praxi
- Interdisciplinární gramotnost

Klíčová aktivita 4: Pedagogické kabinety

Bude vytvořeno 7 platform pro vzdělávání ped. pracovníků v oblasti didaktiky, metodiky, sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe, seznamování s novými metodami a formami výuky. Platformy budou intenzivně spolupracovat se systémovými projekty v oblasti vzdělávání jako například PPUČ, MOV, SYPO atd.

- Pedagogické kabinety
- Vytvoření Centra kariérového poradenství
- Vzdělávání kariérových poradců
- Síťování a akce pro veřejnost v oblasti kariérového poradenství

Klíčová aktivita 5: Kariérové poradenství

V rámci aktivity vznikne Centrum kariérového poradenství, které bude zajišťovat ucelený systém podpůrných aktivit pro školní kariérové poradce. Aktivita zahrnuje také akce pro žáky, rodiče a veřejnost.

- Vytvoření Centra kariérového poradenství
- Vzdělávání kariérových poradců
- Síťování a akce pro veřejnost v oblasti kariérového poradenství

Klíčová aktivita 6: Syntéza a zhodnocení prvků polytechnického vzdělávání

V rámci aktivity bude vytvořena pracovní skupina, která bude mít za úkol zhodnotit možnosti využití výstupů projektů realizovaných v OPVK.

- Syntéza, zhodnocení a implementace prvků polytechnického vzdělávání

Výstupy projektu:

Výstupy projektu budou šířeny mezi cílové skupiny i odbornou i laickou veřejnost následujícími způsoby:

- Povinnou publicitou, kterou bude žadatel zajišťovat v souladu s Pravidly pro žadatele a příjemce OP VVV (zejména zveřejnění informací o projektu na informačním portálu Zlínského kraje, umístění plakátů s informacemi o projektu).
- Osobním jednáním a e-mailovou komunikací s konkrétními partnery projektu a dalšími zapojenými subjekty.
- Průběžným zveřejňováním informací o průběhu klíčových aktivit a vzdělávacích akcí uskutečněných jak pro pedagogické pracovníky, tak pro žáky a studenty, na informačním portálu Zlínského kraje (www.krzlinsky.cz, www.zkola.cz) a webech partnerů projektu.
- Realizací konkrétních aktivit propagace (články, tiskové zprávy a celá řada dalších aktivit) identifikovaných v průběhu projektu.
- Prezentací výstupů projektu na pravidelném setkávání týmů KAP a IKAP všech krajů ČR.

PŘÍLOHA P II: HARMONOGRAM VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍCH KARIÉROVÝCH PORADCŮ

Celková doba vzdělávání: 18 měsíců

Zahájení leden 2019 - ukončení červen 2020

Celkem hodin: 110 hodin včetně závěrečného semináře + odborná konzultace v rozsahu 4 hodiny na 1 účastníka, délka vyučovací hodiny 45 minut

**22. 1. 2019 – ZAHAJOVACÍ SEMINÁŘ – ZASEDACÍ MÍSTNOST 16. PATRO,
21. BUDOVA ZLÍN**

8:00 – 8:30 Registrace

8:30 – 8:40 Zahájení vzdělávacího programu, úvodní slovo – **PhDr. Stanislav Minařík, OŠMS**

Hlavní složky KP (informace, diagnostika, komplexní poradenství)

8:40 – 10:10 - PhDr. Jarmila Peterková, Mgr. Kateřina Hašková, Mgr. Jana Galová, MBA

10:10 – 10:25 přestávka 15 min

Vývoj kariérového poradenství a trendy v oblasti

10:25 – 11:10 - RNDr. Petr Pokorný

Spolupráce kariérových poradců s učiteli odborných předmětů a s třídními učiteli a rodiči

11:10 – 11:30 Mgr. Lukáš Vlček

Spolupráce kariérových poradců s učiteli v oblasti Člověk a svět práce – humanistické pojetí

11:30 – 11:55 Mgr. Ing. Andrea Csirke

11:55 – 12:45 oběd 50 min.

Spolupráce s odborníky z praxe, celostátní trh práce

12:45 – 13:30 Mgr. Jana Galová, MBA

Vzdělávání v oblasti poradenské činnosti

13:30 – 14:15 Mgr. Petra Mařádková

14:15 – 14:30 přestávka 15 min. + přesun na semináře dle skupin

---

Semináře na téma kariérového poradenství

14:30 – 16:00 Mgr. Lukáš Vlček, Mgr. Michal Parlásek, Mgr. Ing. Andrea Csirke

---

Časová dotace: 8 hodin

Březen 2019 – 4. 3. 2019 - 14/15 Baťův institut, Vavrečkova 70/40, Zlín

Základy psychologie osobnosti, osobnost pedagoga, podpora pedagogů, spolupráce v pedagogickém sboru, kompetence, sebepojetí, rozvoj osobnosti.

8:00 – 11:15 Mgr. Helmut Bley

11:15 – 12:15 oběd

12:15 – 15:30 Mgr. Helmut Bley

Časová dotace: 8 hodin

Duben 2019 – 15. 4. 2019 - 14/15 Baťův institut, Vavrečkova 70/40, Zlín

16. 4. 2019 - 14/15 Baťův institut, Vavrečkova 70/40, Zlín

1. den: Komunikace s žáky, komunikace s rodiči při volbě povolání jejich dítěte, komunikační styly

8:00 – 11:15 Mgr. Karel Opravil

11:15 – 12:15 oběd

12:15 – 15:30 Mgr. Karel Opravil

2. den: Verbální a neverbální komunikace, vedení obtížných rozhovorů při volbě kariéry, vliv únavy a emocí na průběh rozhovoru

8:00 – 11:15 Mgr. Karel Opravil

11:15 – 12:15 oběd

12:15 – 15:30 Mgr. Karel Opravil

Časová dotace: 16 hodin

Květen, červen 2019 – výjezdní – 31.5/1.6., 7.6/8.6, 14.6/15.6

1 den: Vzdělávání zaměřené na specifika jednotlivých skupin žáků, včetně žáků se SVP. Vzdělávací nabídka škol a oborů pro žáky se SVP a zdravotními problémy. Inkluzivní vzdělávání a kariérové poradenství pro žáky se SVP a pro žáky minorit.

Osobnost žáka, studenta. Motivace, volní a charakterové vlastnosti, předpoklady. Možnost podpory žáků, SPC, PPP, ÚP, lékaři, OSPOD. Komunikace se žáky se SVP. Volba vhodné školy, korekce rozhodovacího procesu ve vazbě na žákova specifika.

Zadání závěrečné práce na téma Kariérové poradenství v naší škole

9:00 – 12:15 Mgr. Vlasta Geryková, Mgr. Helmut Bley

12:15 – 13:00 oběd

13:00 – 16:15 Mgr. Vlasta Geryková, Mgr. Helmut Bley

2 den: Finanční gramotnost. Tvorba a vedení rozpočtu žáka. Prevence zadlužení.

8:00 – 11:15 Ing. Ivana Némethová

11:15 – 12:00 oběd

12:00 – 15:15 Ing. Ivana Némethová

Vzdělávání bude rozděleno pro pedagogy základních škol (skupina ZŠ1, ZŠ2) a pedagogy středních škol (skupina SŠ).

Časová dotace: 16 hodin pro každou skupinu zvlášť, místo realizace bude včas upřesněno

Září 2019 – 19. 9. 2019 - zasedací místnost 16. patro 21. budova

Inovativní trendy v KP ze zahraničí

8:00 – 9:30 Bc. Martina Němcová

9:30 – 9:45 přestávka 15 min.

Informace o zaměstnavatelích v regionu, český trh práce, zaměstnanost a zaměstnatelnost.

9:45 – 12:00 Ing. Mgr. David Matocha

12:00 – 13:00 oběd

Evropský trh práce, přebytkové a nedostatkové profese, platové podmínky, životní náklady.

13:00 – 15:30 Mgr. Petra Matochová

Časová dotace: 8 hodin

Říjen, listopad 2019 – výjezdní – 11.10/12.10, 18.10/19.10, 8.11/9.11

1. den: Proces kariérního poradenství – navázání kontaktu, sběr dat, poradenský rozhovor, závěrečná zpráva. Specifika poradenského rozhovoru v kariérovém poradenství, práce s žákem i s jeho rodinou. Techniky práce s klientem usnadňující rozhodovací proces.

9:00 – 12:15 Mgr. Petra Mařádková

12:15 – 13:00 oběd

13:00 – 16:15 Mgr. Petra Mařádková

2. den: Zásady a etická kritéria použití dotazníků. Hollandův test volby povolání. Využití podnětových materiálů v kariérovém poradenství – karty.

8:00 – 11:15 Mgr. Petra Mařádková

11:15 – 12:00 oběd

12:00 – 15:15 Mgr. Petra Mařádková

Vzdělávání bude rozděleno pro pedagogy základních škol (skupina ZŠ1, ZŠ2) a pedagogy středních škol (skupina SŠ).

Časová dotace: 16 hodin pro každou skupinu zvlášť, místo realizace bude včas upřesněno

Listopad 2019 – 26. 11. 2019 – zasedací místnost 16. patro 21. budova

Marketingová komunikace a marketingové nástroje v kariérovém poradenství, komunikace s rodiči, moderní komunikační prostředky, síť institucí, spolupráce, mapování, využití informačních technologií a multimediálních didaktických pomůcek, výukové programy pro žáky pro volbu povolání.

8:00 – 11:15 Mgr. Jana Galová, MBA, Mgr. Věra Stojarová

11:15 – 12:15 oběd

12:15 – 13:45 Mgr. Jana Galová, MBA, Mgr. Věra Stojarová

13:45 – 14:00 přestávka 15 min.

14:00 – 15:30 Mgr. Kateřina Hašková

Časová dotace: 8 hodin

Leden 2020 – 21. 1. 2020 – zasedací místnost 16. patro 21. budova

Stěžejní zaměření jednotlivých profesních odvětví. Aktuální trendy na trhu práce (Práce 4.0, Vzdělávání 4.0)

8:00 – 11:15 Mgr. Marcel Navrátil

11:15 – 12:15 oběd

Informační zdroje a práce s informačními zdroji (Zkola, Národní soustava kvalifikací, Národní soustava povolání).

12:15 – 13:45 Mgr. Jana Galová, MBA, Mgr. Věra Stojarová

13:45 – 14:00 přestávka 15 min.

14:00 – 15:30 Mgr. Adéla Musilová, Mgr. Kateřina Hašková

Časová dotace: 8 hodin

Únor 2020 – 6.2/13.2/20.2 (mimo jarní prázdniny) – zasedací místnost 16. patro 21. budova

Osobnost žáka, studenta. Volní a charakterové vlastnosti, předpoklady, motivace. Efektivní kladení otázek. Nastavování cílů s přesahem do každodenní praxe.

8:00 – 11:15 PaedDr. Miluše Těthalová – koučovací techniky

11:15 – 12:15 oběd

12:15 – 15:30 Mgr. Pavlína Vašátová - metoda zážitkového kariérového poradenství

Vzdělávání bude rozděleno pro pedagogy základních škol (skupina ZŠ1, ZŠ2) a pedagogy středních škol (skupina SŠ).

Časová dotace: 8 hodin pro každou skupinu zvlášť

Červen 2020 – výjezdní – 5.6/6.6.2020

1 den: Závěrečný seminář a hodnocení závěrečných prací na téma Kariérové poradenství v naší škole + Seznámení s vybranými informačními zdroji - 8 hodin

9:00 – 12:15 Mgr. Jana Galová,MBA, Mgr. Věra Stojarová

12:15 – 13:15 oběd

13:15 – 14:45 Mgr. Adéla Musilová

15:00 – 16:30 Mgr. Kateřina Hašková

2. den: Evaluace vzdělávacího programu + předání osvědčení účastníkům programu – 6 hod

8:00 – 10:15 PhDr. Jarmila Peterková

10:30 – 12:45 Mgr. Helmut Bley

Časová dotace: 14 hodin, místo realizace bude včas upřesněno\

PŘÍLOHA P III: DOTAZNÍK PRO KARIÉROVÉ/VÝCHOVNÉ PORADCE

Dotazník pro kariérové/výchovné poradce

Vaše jméno, příjmení, titul (nepovinný údaj)

Vaše odpověď

Škola, na které působíte (nepovinný údaj)

Vaše odpověď

Kontaktní e-mail (nepovinný údaj)

Vaše odpověď

Vaše aprobace

Vaše odpověď

Typ školy, na které působíte

Základní škola

Střední škola

Vaše další pracovní aktivity ve škole (můžete vybrat více možností)

Výchovný poradce

Školní metodik prevence

Třídní učitel

Jiné:

Jaká je Vaše celková délka praxe v činnosti kariérového/výchovného poradce

Vaše odpověď

Absolvoval/a jste vzdělávání pro kariérové poradce. (pokud ano, jaké)

Vaše odpověď

Centrum kariérového poradenství nabízí odborné individuální poradenství na témata související s kariérovým poradenstvím na školách dle Vašich časových možností. Měli byste zájem o tyto konzultace?

ANO

NE

Měli byste zájem o souvislé akreditované vzdělávání školních kariérových poradců?

ANO

NE

O jaké další informace z kariérového poradenství/trhu máte zájem? Např. databáze zaměstnavatelů, kontakty, nabídky, atd.

Vaše odpověď

Jaké kompetence (vlastnosti, schopnosti, dovednosti) ke kvalitně zvládnuté funkci kariérového poradce chcete dále rozvíjet?

Vaše odpověď

Kolik hodin věnujete průměrně měsíčně kariérovému poradenství ve škole v současné době? (individuální poradenství/skupinové poradenství)

Vaše odpověď

Jaká je podle Vás ideální průměrná měsíční časová dotace pro práci kariérového poradce ve škole? (individuální poradenství/skupinové poradenství)

Vaše odpověď

Měli byste zájem o provedení auditu v oblasti postupů a systému kariérového poradenství ve Vaší škole?

ANO

NE

Centrum kariérového poradenství připravuje různé akce podporující kariérní rozvoj žáků (např. dny otevřených dveří škol i zaměstnavatelů, pracovní burzy). Budete chtít tyto akce navštívit? O jaké další akce máte zájem?

Vaše odpověď

Využíváte při své práci kariérového poradce v současné době nějakou metodiku, návod, zdroj informací? Pokud ano, uveďte, prosím, název nebo jiné upřesnění.

Vaše odpověď

Spolupracujete při výkonu své činnosti s některými poradenskými centry? Využíváte služeb těchto zařízení? Uveďte, prosím, o které se nejčastěji jedná.

Vaše odpověď

Od března 2019 probíhají pravidelné diskuzní platformy Centra kariérového poradenství pro odbornou veřejnost se zájmem o kariérové poradenství. V jednání jsou tato témata: Gender vyvážení, pozvání zástupců ze svazu průmyslu a obchodu, pozvání zástupce Hospodářské komory a (nebo) významného zaměstnavatele v regionu, spolupráce ZŠ a SŠ. Jaká další témata Vás zajímají?

Vaše odpověď

Jakou další pomoc/podporu od Centra kariérového poradenství uvítáte? Vaše další návrhy, připomínky, doporučení.

Vaše odpověď

Odeslat